

**INSTITUCIONI PUBLIK KOMUNAL
KOPSHTI PËR FËMIJË “SNEZHANA”- ÇAIR SHKUP**

RAPORTI I PUNËS PËR PERIUDHËN 2019/2020

Shtator 2020

RAPORTI
Për punë të institucionit publik komunal të kopshtit për fëmijë
“Snezhana” Çair Shkup.
2019/2020

1. HYRJE

Përmes raportit për punë të institucionit publik komunal të kopshtit për fëmijë **“Snezhana”** Çair – Shkup shpjegohet aktiviteti i përgjithshëm në periudhën 2019/2020, i cili është realizuar në përputhje me dispozitat ligjore dhe të programeve:

- Ligji për mbrojtje të fëmijëve (Gazeta Zyrtare e R. së Maqedonisë së Veriu nr. 98/2000 me ndryshimet dhe amendamentet në Gazetën Zyrtare nr. 17/2003; 65/2004; 113/2005; 98/2008; 83/2009 ; 170/2010;22/13; 87/2013 dhe 22/14.
- Programi për punën e Kopshtit për periudhën 2019/2020
- Statusi i Kopshtit për fëmijë
- Programi për mësim të hershëm dhe Zhvillim të miratuar nga Ministri i Ministrisë së Punës dhe Politikës Sociale të Republikës së Maqedonisë së Veriut në bazë të nenit 168 paragrafi (5) të Ligjit për mbrojtjen e fëmijëve (Gazeta Zyrtare nr 22/13 dhe 12/14.)
- Standardet për mësim dhe zhvillim të hershëm të fëmijëve prej 0 deri 6 vjet.
- Rregullore për formën, përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së dokumentacionit dhe evidencës pedagogjike në kopshtin për fëmijë të miratuar nga Ministri i Punës dhe Politikës Sociale të Republikës së Maqedonisë në G. Zyrtare nr. 87 të datës 17.06.2013.
- Kushtetuta e Republikës së Maqedonisë së Veriut
- Rregulativa ekzistuese ligjore

Dhe dokumentet e tjera dhe projekte të cilat kanë karakter për zhvillimin dhe përmirësimin e kujdesit të fëmijëve në mënyrë që të sigurojë fëmijëri të shëndetshëm dhe të jenë të gëzuar pasi që fëmija është lojtari kryesor dhe aktiv në procesin e edukimit.

Raporti vjetor përmban dhe realizon aktivitete në zona të veçanta të cilat nuk janë të planifikuara me program por rezultojnë në operacionin aktual.

Raporti vjetor bazohet në parimet themelore të punës në institucione parashkollore: qasje të barabarte për arsim cilësor për secilin fëmijë në zhvillim e hershëm fëmijëror, zhvillim individual integrim personal, qasje të veçantë dhe trajtim

për secilin fëmijë veç e veç, qasje holistike për zhvillimin e fëmijës, respekti për të drejtat e fëmijëve, përfshirjen - përfshirjes së familjeve dhe komuniteteve, duke përdorur një shumëllojshmëri të metodave të mësimi dhe krijimin stimulues, i strukturuar, mjedis të shëndetshëm dhe të sigurt.

Plani vjetor bazohet në të dhënat e dokumentacionit dhe evidentimit pedagogjik gjatë vitit 2019/2020 dhe atë: evidence të shëndetësisë preventive, evidence të dokumentacionit për punë edukativo-arsimore nga ekipet edukuese, drejtori, punëtorët dhe bashkëpunëtorët profesional, të dhënat për bashkëpunim me prindërit / kujdestar dhe bashkëpunim me mjedisin më të gjerë social dhe institucionet profesionale, festimet dhe manifestime të tjera publike.

Sipas akteve ligjore, programet, aktivitetet plotësuese arritëm të realizojmë qëllimin kryesor të kopshtit e ajo është kujdesi, të ushqyerit, edukim, arsimim, aktivitete kulturore dhe argëtuese, masa dhe aktivitete për përmirësim dhe ruajtje të shëndetit të fëmijës si dhe aktivitete të cilat kanë për urdhër për të inkurajuar, intelektualin, emocionalin moral, zhvillimi fizik dhe aktiviteteve social të fëmijëve me implementimin e Standardeve për zhvillim të hershëm të fëmijëve.

Gjatë këtij viti ne kemi qenë të vizituar nga Inspektorati shtetëror të arsimit, inspektimi mbikëqyrës për Inkluzion të fëmijëve rom – sektori për mbrojtjen e fëmijëve, Instituti i Shëndetit Publik - inspektimi sanitar, Agjencia për ushqim dhe Veterinar dhe inspektim nga MPPS, Drejtoria për mbrojtje dhe shpëtim, Mbikëqyrja e inspektimit nga arkivi shtetëror e tjerë.

Nga raportet u vërtetua se kopshti i plotëson kushtet e punës dhe veprimtaria ushtrohet në përputhje me Ligjin për mbrojtjen e fëmijëve, Ligji për furnizime publik, Ligji menaxhimit financiar dhe të legjislacionit tjetër dhe rregulloret.

2. Kushtet për punë dhe struktura organizative

a) Kushtet hapësinore:

Qëndrimi I fëmijëve në IPKKF “ Snezhana “ Çair – Shkup organizohet në dy objekte në të cilat ekzistojnë kushte solide: arkitektonike, pedagogjike, shëndetësore, higjienike, kushte për punë. Brenda territorit të komunës së Çairit objektet nuk janë shumë larg njëra tjetrës, me çka sigurohet komunikim të lehtë dhe të drejtpërdrejtë për organizimin e të gjitha proceseve të punës në realizimin e qëllimeve dhe objektivave të programit. Kapaciteti projektues i institucionit është 370 fëmijë, ndërsa të regjistruar janë 523 fëmijë të vendosur në objektet:

- Objekti “Shkurtabiqët” – 255 fëmijë, rr.”Xhon Kenedi” nr. 1
- Objekti “Fjolla” – 268 fëmijë rr.”Nikolla Grçeto” nr. 3

Puna edukativo – arsimore realizohet në gjuhën maqedonase, shqipe dhe gjuhën turke të cekura në tabelat e më poshtme:

Tabela nr. 1

Nr. ren.	Objekti	Kapaciteti projektues	Përfshirja e fëmijëve		Gjuha në të cilën zhvillohet puna edukative – arsimore			Gjithsej
			çerdhe	kopsht	maqedonisht	shqip	turqisht	
1	„Shkurtabiqët“	180	31	224	191	64	/	255
2	„Fjolla“	190	20	248	56	196	16	268
	Gjithsej	370	51	572	247	260	16	523

Objekti **“Shkurtabiqët”** është ndërtim i fortë dhe i pajisur. Objekti gjendet në afërsi të përafërt në rr. “Vasil Gllavinov” me gjithsej 1800 m² dhe 3600 m² sipërfaqe oborri. Një pjesë nga sipërfaqja e oborrit është rrethuar, bari është përtërirë dhe janë vendosur rekuizita (luhatëse, lëkundëse, rrëshqitëse për fëmijë) dhe i njëjti ka qenë në dispozicion për shfrytëzimin nga ana e ekipeve edukative dhe fëmijëve. Kjo sipërfaqe është e lehtë për mirëmbajtje, meqenëse është e rrethuar dhe nuk është lehtë e kapshme për kalimtarët e rastit. Pjesa tjetër e sipërfaqes së oborrit nuk është rrethuar komplet dhe në orët e vona të paditës shpesh vizitohet nga banorët lokal. Me këtë është eksponuar shkatërrimi i sipërfaqes së barit dhe i rrezikuar nga aspekti ekologjik. Po ashtu, shtegu i asfaltuar komplet është gropuar dhe shkatërruar, dhe me këtë vihet në rrezik të rrëzuarit dhe lëndimet e prindërve, fëmijëve, të punësuarve, si dhe amortizimi më i madh i automjeteve dedikuar për bartjen e ushqimit dhe për nevojat tjera zyrtare të kopshtit. Tentojmë që në disa vende të alarmojmë dhe të kërkojmë donacion të pllakave të betonit për sajimin e shtegut të asfaltuar, por pa sukses. Shpresojmë që vitin e ardhshëm që vjen do të zgjidhet ky problem.

Objekti disponon me 10 dhoma loje dhe në të punojnë 44 të punësuar, dhe 255 fëmijë të përkujdesur. Dhomat e lojës janë të pajisura me inventar të nevojshëm (tavolina, karrige, qendra dhe kënde të ndryshme edukativo- arsimore, mjete mësimore dhe kanë kënde sanitare komplet të reja personale. Vitin e kaluar 2019/2020 njëra dhomë loje u pajis komplet me karrige të reja dhe funksionale dhe tavolina për fëmijë dhe u bë ridedikimi i tavolinave të vjetra dhe të padëmtuara dhe karrigeve të dhoma tjera. Një pjesë e karrigeve të vjetra të cilët ishin dëmtuar janë larguar ndërsa pjesa tjetër janë lyster dhe rinovuar. Po ashtu një pjesë e grupeve edukative u furnizuan me shtretër të ri për fëmijë, ndërsa pjesa tjetër duhej të furnizohej në muajin Mars, por ai furnizim u ndalua nga shkaqet financiare të shkaktuara me pandeminë Kovid 19. Në çdo rast është mundësuar funksionimi bazë, qëndrimi tërë ditë dhe kujdes, edukim dhe arsimim i papenguar i fëmijëve në

moshë prej 8 muajsh e deri në fillimin e shkollimit. Të gjithë këtë e lehtësojnë edhe hapësirat ndihmëse siç është hyrja, korridori hyrës, salla për shfaqje, gardërobat, hapësira për punë individuale me fëmijë nga ana e logopedit etj.).

Në këtë objekt janë të vendosura edhe hapësirat ekonomike, kuzhina qendrore, lavazhi, salla për ligjërata dhe hapësirat tjera, ambulanca, shërbimi i përbashkët administrativ. Për shkak të nevojave të kopshtit, larësja dhe tharësja u pajisen me makina të reja industriale për larje dhe tharje, nga arsyeja se të vjetrat ishin të vjetërsuara dhe prishura. Në këtë mënyrë kopshti pa vështirësi i shërbente të dy objektet në pronësi të kopshtit.

Objekti “Fjolla” është një objekt i fortë i cili është ndërtuar dhe i pajisur, vendosur në afërsi të shkollës fillore “Rajko Zhinzifov”. Objekti posedon 1800 m² dhe 10.000 m² sipërfaqe të oborrit. Një pjesë e sipërfaqes të oborrit është ndërtuar fushë tenisi. Ndërtimi i fushës së tenisit është siguruar nga Agjencia për Rini dhe Sport dhe komuna Çair me bashkëpunim me kopshtin e fëmijëve.

Vendi i oborrit të kopshtit nuk është i rrethuar në mënyrë adekuate, gjegjësisht rrethoja është prishur nga kalimtarë të ndryshëm lokalë dhe në këtë mënyrë e njëjta nuk është e sigurt as për fëmijët, as për prindërit as edhe për punonjësit. Për këtë arsye, vendi i oborrit në atë objekt është "i disponueshëm" për çdo kalimtar të rastit të banorëve lokal. I njëjti për çdo ditë është i ekspozuar në hedhjen e mbeturinës së llojllojshme materiale, shkatërrimin e sipërfaqes së gjelbër, tubimi i adoleshentëve natën dhe sjelljes delikvente. Vitin e kaluar shkollor 2019/2020 objekti ishte shënjestër e disa përpjekjeve të vjedhjeve, demolime dhe thyerje të dyerve dhe dritareve nga bërësit e panjohur. Për të njëjtën u njoftua agjencia për sigurime “Shpata” dhe po ashtu u paraqit në stacionin më të afërt policor, për të cilën ka procesverbale por bërësit nuk u gjetën ndërsa demolimet vazhdojnë. Gjithsesi për këto u njoftua edhe kryetari i komunës që të gjendet zgjidhje për këtë problem. Ky problem shkakton dëm të madh material të cilin kopshti vetë e barti.

E gjithë e lartpërmendura e vështirëson mirëmbajtjen e objektit, zvogëlon sigurinë e objektit dhe të gjithë shfrytëzuesve të së njëjtit. Dhe gjithsesi është qëllim i vëmendjes dhe kritikës së arsyeshme nga ana e të gjitha palëve të prekura.

Në objekt ekzistojnë kushte të mira administrative , pedagogjike dhe shëndetësore - higjienike për kujdesin ditor për fëmijët nga 8 muaj deri fillimit të shkollës. Në objekt punojnë 35 punëtorë dhe kujdesen për 268 fëmijë.

I njëjti disponon me 11 dhoma loja të cilat janë të pajisura në mënyrë adekuate, gardërobe për fëmijë, nyje sanitare, holle, më shumë hyrje për pranimin e fëmijëve, hapësirë apo sallë për manifestime të ndryshme dhe mbajtje të edukatës fizike, bibliotekë me literaturë profesionale dhe hapësira tjera për zhvillimin e

papenguar të veprimtarisë të kopshtit. Duhet të theksohet se nga numri i përgjithshëm i dhomave të lojës dy hapësira i janë dhënë në shfrytëzim të SHF “Rajko Zhinzifov”, dhe për këtë qëllim ndërsa me qëllim që të mos mbyllen grupet ekzistuese, është bërë ridedikimi i disa hapësirave (zyra) në dhoma loje të cilat sipas kuadraturës nuk i përmbushin komplet kushtet për qëndrim. Të njëjtët nuk kanë kënde përkatëse sanitare dhe i ndajnë grupit tjetër përkatës. Për këtë arsye këto grupe janë me numër më të vogël të fëmijëve të regjistruar.

Objekti Fjolla që eksponuar në lagështi të madhe dhe dëmtime të mureve. I njëjti nuk është sajuar vite me radhë dhe e gjithë kjo ndikonte në cilësinë e qëndrimit në të. Si rezultat i kësaj u bënë disa konsultime me persona profesional që të zgjidhet ky problem. Në fillim komplet u pastruan ulluqet ndërsa pjesët e dëmtuara u sajuan dhe rinovuan. Në këtë mënyrë u pengua rrjedhja e ujërave atmosferik nëpër muret dhe shkaktimi për paraqitjen e lagështisë. Pastaj vijoi rrafshimi dhe sajimi i mureve të dëmtuara dhe komplet gëlqerosja e tërë objektit. Po ashtu komplet u ndërrua ndriçimi në të gjitha hapësirat e objektit, i cili ishte i vjetërsuar dhe jo mjaftueshëm i ndriçonte hapësirat ndërsa kopshti ishte në gjysmë errësirë. Vitin e kaluar dy dhoma lojërash u rinovuan komplet me karrige dhe tavolina të reja për fëmijë ndërsa u vendos edhe laminat në dy hapësirat tjera (dhoma e lojërave dhe zyra e të punësuarve). Njëjtë si në objektin Shkurtabiqët, po ashtu edhe në objektin Fjolla pjesa më e madhe e grupeve u furnizua me shtretër të ri për fëmijë. Në gjithë këtë vlen të përmendet edhe ndihma nga komuna e Çairit, e cila me ndihmën e donacionit komplet e rinovoj një dhomë lojërash me enterier të ri (tavolina, karrige, qendra për mësim). E gjithë kjo mundësoi që të përmirësohen kushtet e përgjithshme për qëndrim më cilësor të fëmijëve në objektin Fjolla.

Gjatë vitit oborret ishin maksimalisht të shfrytëzuara gjithmonë kur lejonte koha për realizimin e lojërave në ajër të pastër dhe shëtitje si një faktor natyror për zhvillimin dhe shëndetin e fëmijëve.

Për sigurimin e objekteve dhe hapësirës së jashtme oborreve kanë qenë të angazhuar persona nga agjencia për sigurim „Shpata “ mbikëqyrja është bërë gjatë natës, dhe kjo praktikë duhet të vazhdojë edhe më tutje.

b) Pajisjet qendrore dhe aktivitetet e mësimi

Kënde për fëmijë (qendra për aktivitete)

Pajisja e enterierit i përgjigjet funksionit të kopshtit në të gjitha objektet. Aktivitetet edukative arsimore në hapësirat për mësim duhet të realizohen në qendrat për mësim. Qendrat bazë janë:

- Qendra letrare

- Qendra e matematikës
- Qendra për lojë me material konstruktiv
- Qendra hulumtuese shkencore
- Qendra e artit
- Qendra kompjuterike – informatike
- Qendra për lojë të roleve, dramatizim dhe shfaqje kulturore
- Qendra për ekspozim të punimeve të fëmijëve

Gjatë vitit sipas nevojës dhe mundësive grupet dhe qendrat në to kanë qenë të pasuruara me piktura të reja, lojëra të reja dhe mjete didaktike për zhvillimin e lojërave tematike dhe krijuese. Veçmas grupet me mësim në gjuhën shqipe dobët disponojnë me ilustrime dhe literaturë tjetër për fëmijë dhe për këtë arsye qenë furnizuar dhe plotësuar me literaturë përkatëse dedikuar moshës së fëmijëve. Sigurimi i mjeteve mësimore arsimore duhej që të vazhdojë, por u ndalua për shkak situatës së re të shkaktuar me pandeminë covid 19.

Shkalla e përgatitjes ende nuk i përmbush kushtet bashkëkohore për punë edukativo arsimore kualitative, dhe si rezultat i kësaj kanë nevojë për përmbushje në kontinuitet dhe renovimin e materialit didaktik në grupet dhe ndërrimin e pajisjeve të dëmtuara me të reja.

c) Shkalla e përgatitjes dhe nota e shfrytëzimit të pasjeve audiovizuale dhe pajisje të tjera teknike

Kopshti për fëmijë një pjesë të grupeve i ka pajisur me CD player dhe laptope, ndërsa deri në fund të vitit 2020 u deshtë të vazhdojë sigurimi i pajisjes informatike dhe kompjuterike, ku secili grup duhej të merrte laptop për mbajtjen në kohë dhe në rregull të ditarit elektronik si dhe nevoja tjera të karakterit edukativo arsimor. Shpresojmë se kjo pjesë i furnizimeve publike të planifikuara do të realizohet vitin e ardhshëm 2020/2021.

Kopshti disponon me këto mjete audio – vizuale dhe mjete tjera teknike:

- CD plejerë
- TV emetime
- LCD proektor me pëlhurë për projektim
- DVD plejer
- Kompjuterë
- Laptopë
- Hard disqe eksterne

- Fotoaparate digjitale
- Fotokopjues
- Printer
- Piano
- Tastierë

ç) Literaturë profesionale, revista profesionale dhe literaturë për fëmijë e blerë gjatë vitit

IPKKF për përkryerjen profesionale të kuadrit dhe për avancimin e veprimtarisë disponon me fond biblioteke nga literatura profesionale për fëmijë, i cili numër, gjatë vitit të ardhshëm do të rritet. Fondi i bibliotekës disponon me libra të cilat e ndjekin trendin bashkëkohor të shkencës pedagogjike, si dhe nevojat bashkëkohore për realizimin e veprimtarisë edukative – arsimore.

Të gjithë objektet e kopshtit janë të pasuruara me bibliotekë, me fond solid të literaturës profesionale dhe literature për fëmijë. Gjatë këtij viti, biblioteka është pasuruar vazhdimisht me literature të re për fëmijë dhe literaturë profesionale për të ndihmuar ekipet arsimore që me sukses të realizojnë punën edukativo-arsimore dhe kujdesen e fëmijëve. Këtë vit, bibliotekat janë pasuruar me mjete të reja mësimore, pajisje sportive, libra profesionale, fotografi, enciklopedi, libra didaktike dhe edukative për fëmijët e të gjitha grupmoshave.

Për realizimin e punës edukativo-arsimore me fëmijë janë shfrytëzuar revistat “Rosica” dhe “Qesharaku” ata paraqesin segment të rëndësishëm për punën e përditshme edukativo-arsimore me fëmijët. Revistat për fëmijëve japin fëmijëve një mundësi të shkëlqyer për të përvetësuar njohuri të reja, shkathtësi dhe aftësi, punë individuale me secilin fëmijë dhe të monitoruar progresin dhe zhvillimin e fëmijëve. Përveç kësaj, me anë të këtyre revistave mundësojnë dhe inkurajojnë komunikimin dhe ndërveprimin në mes të familjes dhe kopshtit të fëmijëve, si dhe mundësinë e aktivitetit arsimor të prindërve. Pra, ne mund lirisht të themi se kjo cilësi dhe avancimit të vazhdueshëm, revista për fëmijë do të vazhdojë të jetë pjesë e praktikës tonë arsimor.

Për nevojat e shërbimit administrative parapagues jemi të revistës “Gazeta zyrtare e RM” „Prosvetno delo „, bilten mujor të FB-konsalting, bilten mujor prej ZFR të vetëqeverisjes lokale dhe ndermarje publike të cilat mundësojnë monitorim të përditshëm në ndërrimet e ligjeve.

d) Organizimi i kohës për qëndrim në kopsht

IPKKF gjatë këtij viti siguroi kushte optimale për punën e fëmijëve, duke i preferuar pastaj specifikat individuale të secilit fëmijë veçmas, nevojave të tij, aftësitë, interesat etj.

Orari i punës i kopshtit ishte prej orës 6 deri më ora 18, në të gjitha objektet. Qëndrimi gjysmë ditor u realizua në intervalin kohor prej ora 8 deri më 11 gjegjësisht ora 12, varësisht nga lloji i vaktit për të cilin përcaktohen prindërit.

ORGANIZIMI I KOHËS (kohëzgjatja e programeve për qëndrim) **Qëndrim gjithë ditor**

Numri rend.	Aktivitetet	Koha	Vërejtje
1.	Pranimi i fëmijëve dhe aktivitete të lira (lojëra sipas zgjedhjes së fëmijëve)	Prej 6:00 Deri më 8:15	
2.	Gjymnastika e mëngjesit	8:15	
3.	Kafjalli (mëngjesi)	8:30	
4.	Realizimi i planifikimit ditor	9:00	
5.	Rosticeri (mense)	10:00	
6.	Realizimi i planifikimit ditor	10:30	
7.	Shëtitje, vëzhgim dhe qëndrim në ajër	11:15	
8.	Rregullimi i qendrave për mësim	12:00	
9.	Drekë	12:15	
10.	Pushim pasiv – fjetje	12:45	
11.	Rosticeri (mense)	14:30	
12.	Realizimi i programeve fakultative	15:00	
13.	Realizimi i planifikimit ditor	15:30	
14.	Lojëra të lira	16:45	
15.	Rregullimi i qendrave për mësim	17:30	
16.	Shkuarja e fëmijëve	Deri më 18:00	

3. Përmbajtja e aktiviteteve

a) Aktiviteti kujdesese

Qëndrimi i 60 fëmijëve prej moshës 0-2 vjeç ishte e organizuar në katër grup në dy objekte: “ Shkurtabiçët ” dhe “ Fjolla ”.

Për shkak të mungesës së kushteve të ambientit në tri grupe të fëmijëve foshnje janë të organizuara në katër grupmoshat dhe atë: dy grupeve të fëmijëve të moshës 0-18 muaj dhe dy grupe të 18-24 muaj me qëndrim ditor. Gjatë vitit në mënyrë kontinutive kanë qenë të siguruar kujdes, të ushqyerit, pushim sipas nevojës së fëmijëve, masa për mbrojtjen shëndetësore, argëtim, lojë dhe punën edukative. Edukimin dhe kujdesin e fëmijëve të vegjël parashkollor është realizuar nga përkëdhelëset, me mbështetjen e ekspertëve nga ana e drejtorit dhe ekipi profesional të kopshtit.

Gjatë planifikimit dhe realizimit të aktiviteteve të punës me fëmijë të cilat janë realizuar përkëdhelëset kontribuuan në rritjen dhe zhvillimin e fëmijëve, duke respektuar nevojat themelore të fëmijëve për ushqim, kujdes, shqetësim dhe dashuri si dhe të zhvillojnë aftësitë socio-emocionale, intelektuale dhe aftësitë fizike

b) Organizimi i aktiviteteve edukativo-arsimore

Në kopshtin për fëmijë jeta dhe puna e fëmijëve ishte e organizuar në dy objekte në 21 grupe edukative. Afërsia e objekteve mundëson komunikim dhe organizim të të gjitha proceseve të punës, me të edhe realizimin e qëllimeve dhe detyrave të cilat dalin nga organizimi i qëndrimit dhe mbulojës së fëmijëve.

Në kopsht qëndrojnë fëmijë prej moshës 24 muaj deri në largim për në shkollë të cilëve u sigurohet: 4 herë ushqim, pushim pasdite, mbrojtje preventive shëndetësore dhe pune edukativo-arsimore.

Orari ditor i aktiviteteve ishte programi për mësim dhe zhvillim të hershëm, duke përfshirë: pranimin e fëmijëve dhe aktiviteteve të kohës së lirë, gjimnastikë në mëngjes, ushqimin e mëngjesit, kryerjen e planifikimit të përditshme (aktivitetet e organizuara të përditshme: frontale, grupe, në kënde, lojëra dhe shëtitje dhe vëzhgim në ambient e jashtëm, vëzhgimet dhe qëndrim në ajër të pastër, drekë, pushim pasiv, mensë, realizimi i planifikimit ditor, lojëra të lira dhe largimin (përcjelljen) e fëmijëve.

Gjatë vitit 2019/2020 ishin të realizuara të gjitha përmbajtjet programore, detyrat dhe aktivitetet. Gjatë realizimit të tyre u nisej nga mosha e fëmijëve, u ndiqte interesi i tyre, nevojat dhe mundësitë, duke i respektuar aftësitë e tyre zhvillimore dhe individuale.

Për realizim më të suksesshëm të të gjitha aktiviteteve të planifikuara ishte siguruar hapësirë stimulative, vëzhgim dhe vërtetësi të procesit edukativo-arsimor, sigurimin e një klime pozitive sociale-emocionale, dhe frymëzimin e fëmijëve për aktivitete kreative dhe zbuluese.

Gjatë vitit 2019/2020 ishin planifikuar dhe realizuar edhe shumë tema interesante, të përshtatura në potencialin zhvillues, nevoja dhe interes të fëmijës ku edukatorët ishin frymëzues, organizator, kreator të qëllimeve dhe detyrave të tyre.

Gjatë tërë vitit tek fëmijët janë zhvilluar dhe shprehi pune, dhe në mënyrë që të ndërtojnë marrëdhënie pozitive ndaj punës, për të fituar aftësi të reja, njohuri dhe aftësi, për të vepruar me përgjegjësi ndaj detyrave të punës të vetëdijshëm për obligimet e tyre, të vlerësojnë mundin e tyre dhe të tjerëve, për të zhvilluar vetëdijen tek fëmijët që secili person ka nevojë dhe obligim për punë.

Gjatë vitit shkollor 2019/2020 Komisioni ka kryer regjistrimin e fëmijëve të vendeve të lira në grup moshën e duhur.

c) Qëndrimi i fëmijëve të moshës shkollore

Në pajtim me Ligjit për gjatë periudhës së verës është organizuar qëndrim i fëmijëve të moshës shkollore. Këtë vit për shkak pandemisë Kovid gjatë periudhës verore nuk kishte përkujdesje të fëmijëve shkollorë.

4. Planifikimi dhe përgatitja e punës edukative – arsimore

Programi vjetor për punë e IKPKF “Snezhana” për vitin 2019/2020 e miratuar në muajin Shtator 2019 e përgatitur në bazë të: Ligji për mbrojtje të fëmijëve, Programi për mësim dhe zhvillim të hershëm me zbatimin e standardeve për mësim të hershëm dhe zhvillimit tek fëmijët nga 0 në 6 vjet, ---Programi për përfshirjen e fëmijëve me nevoja të veçanta, programin e edukimit mjedisor për fëmijët e moshës parashkollore dhe projektet e hershme: "Kopshtet në kopshtet e fëmijëve", "Qyteti me sy të fëmijëve", "Bon -Ton", "Familja dhe vlerat e familjes", "Shprehite e jetesës së shëndetshme dhe sjellje të sigurt", "Lojërat tradicionale", "Sporti dhe shprehite sportive", "Higjiena ime shprehite e mia", "riciklimi me imagjinatë", "Multikulturalizmi dhe respektin për diversitet,"Pakomak" aksione humanitare dhe fushata" Nga fëmijën për fëmijë".

Puna edukativo – arsimore është planifikuar dhe realizuar implementuar në bazë të planifikimit afatgjatë vjetor, të mesme – tematik dhe planifikimi afat shkurt-ditor (plani operativ ditor). Në planifikimin e punës arsimore arrihej deri te nevojat, interesat, aftësitë individuale dhe aftësitë për fëmijët me qëllim të ndikimit të organizuar të zhvillimit të përgjithshëm të fëmijës dhe arritjes në fusha të ndryshme të zhvillimit: të shëndetit fizik dhe zhvillimit motorik; gjuhës, komunikimit dhe shkrim ; zhvillimi social; Zhvillimi kognitiv; dhe qasje ndaj të mësuarit. Temat dhe objektivat janë planifikuar në bazë të moshës dhe mundësive dhe potencialeve të fëmijëve duke marrë parasysh standardet e fushave të zhvillimit. Ekipi i planifikimit u realizua me pjesëmarrjen e stafit arsimor dhe shërbimi pedagogjik.

Në përputhje me zhvillimin e teknologjisë moderne dhe të shpejtë të shkencës, teknologjisë dhe arritjeve teknikeve, njohuri profesionale – shkencore në kuadër të sistemit arsimor, në bazë të përvojave të kopshtit për fëmijë, në bazë të prioritetit të punës edukative arsimore dhe stafi punonjës me fëmijë ishte themeluar me gjitha aktivitet kualitative punonjëse, puna edukative para se gjithash kushte stimulative për zhvillim të fëmijës dhe zhvillim të anëve pozitive dhe burimeve krijuese.

Puna edukative arsimore është kryer përmes një shumëllojshmëri të temave të zgjedhura që kontribuuan në:

- Krijimin e një mjedisi të favorshëm dhe pozitiv për mësim dhe zhvillim
- Arritjen e zhvillimit të duar psikologjik dhe fizik të fëmijëve dhe krijimin e bazave për shprehitë kryesore higjienike.
- Socializmi i fëmijëve nëpërmjet organizimeve të aktiviteteve edukative arsimore
- Nxitja dhe pasurimi i krijimtarisë aftësisë për të shprehi artistike dhe muzikore nëpërmjet lojës dhe aktiviteteve të tjera
- Zhvillimi intelektual, emocional dhe social të fëmijës
- Përvetësimi i aftësive themelore, njohuritë dhe shprehitë e fëmijëve të zhvilluar në vetëdijen e përgjegjësisë sociale dhe pjesëmarrje aktive në jetën sociale, ndërtimin e marrëdhënieve njerëzore, në mes të gjinive dhe qëndrimin e duhur ndaj mjedisit:

Nga analizat e bëra gjatë vitit shkollor 2019/2020, sipas grupeve edukative dhe raportet e shërbimeve të eksperteve, si dhe nga kontrollimi i evidencës pedagogjike në bazë të situatës së re të krijuar me pandeminë , është konstatuar se edukatorët dhe përkëdhelëset pjesën më të madhe të plan programeve me sukses i realizuan. Me përjashtim të periudhës në të cilën kopshtet qenë të mbyllura, e në bazë të kushteve për punë një pjesë e aktiviteteve të planifikuara u realizuan online nëpërmjet shfrytëzimit të Eudino platformës si edhe kontaktet personale të mësueseve nëpërmjet rrjeteve të ndryshme sociale. Në këtë mënyrë ekipet edukative ishin në kontakt me fëmijët dhe prindërit dhe ju jepnin orientime për punë me fëmijë nga shtëpia.

a) Realizimi I punës edukativo – arsimore puna në grupe çerdhe

Në çerdhet e fëmijëve u praktikua kalim individual në punën, kurim dhe përkujdesje të fëmijëve. Përmbajtjet për punë janë pasqyrim i interesave, nevojave dhe dëshirave të fëmijëve. Në pajtim me këtë, në çerdhet për fëmijë aktivitetet më

shpesh ndryshojnë gjatë ditës dhe zgjasin më shkurt. Ato pasqyrohen me dinamikë dhe lëvizje më të madhe në hapësirën për qëndrim grupor – të përbashkët, përkatësisht nevojave të tyre për lëvizje të lirë nëpër hapësirën, komunikim dhe manipulim me lëndët e mjedisit. Veprimtaria edukative arsimore me to është përcjellë me dashuri dhe mirëkuptim, me çka kontakti fizik i përkëdhelësve është pasqyrë e shprehjes së dashurisë dhe kujdesit. Etj.

Në çerdhet për fëmijë, përsikaj tjerash kujdes i madh i përkushtohet gjimnastikës pasive dhe aktive, aktiviteteve muzikore, aktiviteteve senzo-motorike, aktiviteteve perceptive – njohëse, aktivitete të të folurit, zhvillimi i motorikes etj.

Institucioni në kuptim organizativ i kushtoi kujdes të veçantë disa segmenteve të rëndësishme në punën e grupeve të çerdheve si:

- Suksesion në dinamikën e pranimi të fëmijëve të kësaj moshe;
- Qasje e prindërve në procesin e adaptimit të fëmijëve të tyre;
- Edukimi i prindërve nëpërmjet fletushkave të përgatitura paraprake, UEB – portali dhe lloj tjetër informatorësh;
- Takime dhe biseda individuale;
- Përgatitje dhe prezantim i materialeve të karakterit profesional-edukativ për kalim më të mirë dhe më cilësor në punën me fëmijët të kësaj moshe, por edhe me prindërit e tyre;

Kushtet hapësinore në të cilat punojnë grupet e çerdheve i përmbushin kushtet bazë për qëndrim të shëndoshë dhe të sigurt dhe janë në përputhje të plotë me standardet dhe normativat për këtë lloj të veprimtarisë dhe moshës dhe në korniza të objekteve janë ndarë në mënyrë hapësinore si tërësi të veçuara. Por enterieri në këto hapësira është vjetërsuar dhe duhet rinimi i së njëjtës.

Grupet edukative janë pajisur me mobile në përputhje me moshën e fëmijëve dhe normativat dhe standardet e përcaktuara dhe e njëjta në mënyrë permanente rinohet sipas nevojave. Lojërat dhe mjetet tjera didaktike janë në përputhje me moshën e fëmijëve dhe të njëjtën kanë rol të madh në zhvillimin emocional dhe motorik të fëmijëve.

Në planin e punës edukative – përkujdesëse me fëmijët e moshës së çerdheve, u realizuan aktivitete me fëmijë të planifikuar më parë nga ana e ekipit profesional. Aktivitetet programore u realizuan në orientim të nxitjes së zhvillimit socio-emocional, senzo-motorik dhe kongnitive të fëmijëve. Me lojëra përkatëse u nxit zhvillimi elementar i të folurit tek fëmijët, potencialet kreative dhe aftësi të tjera të hershme edukative të të njëjtëve.

b) Realizimin e punës edukativo-arsimore në kopsht

Puna edukativo arsimore në kopsht është kryer në pajtim me Programin dhe standardet për mësim dhe zhvillimin e hershëm. Në planifikimin afatmesëm-mujor u përfshinë përmbajtjet nga të gjitha domenet zhvillimore dhe nëpërmjet tyre u sigurua realizim optimal i standardeve të vendosura sipas grup moshave dhe u arritën qëllimet dhe detyrat e planifikuara. Gjatë këtij procesi, vazhdimisht punuam në përmasimin e veprimtarisë edukative arsimore, tejkalimin e perceptimeve të dobësive me qëllim që në mënyrë sa më efektive të arrihen rezultatet e pritura.

❖ Realizimi i aspekteve të veçanta nga procesi edukativo arsimor

Përskaj përpunimit integruar të të gjitha sferave programore edukativo arsimore, gjatë realizimit të procesit edukativo arsimor i kihet vëmendje këtyre aspekteve:

- edukimi punues;
- zhvillimi i shprehive shëndetësore – higjienike dhe kulturore – higjienike;
- veprimtaria kulturore – informatike dhe sportive – rekreative;
- edukimi ekologjik.

Edukimi punues i fëmijëve u aplikua në procesin e përditshëm edukativo arsimor me to nëpërmjet këtyre aktiviteteve:

- luajtje e lojërave të roleve dhe lojërave imituese;
- prezantimi i modelit të identifikimit (shembulli i të rriturve);
- përpunim i përmbajtjeve të ndryshme: tregime, këngë, teksteve tematike;
- realizimi i aktiviteteve për vetëshërbim dhe ndihmë të tjerëve etj;
- zhvillimi i dashurisë dhe interesit drejt profesioneve të caktuara si dhe kuptimin e rëndësisë dhe specifikës e cila secilën punë dhe angazhim e bartin në vete;

Nëpërmjet këtyre, si dhe shumë aktivitete tjera tek fëmijët u veprua në bazë të:

- krijimit të shprehive punuese;
- pavarësim në vetëshërbim i llojit të ndryshëm;
- krijimi i nevojave për aktivizim;
- nxitja e vetiniciativës;
- ndërtimi i dashurisë dhe nevojës së punës si qëndrim pozitiv drejt efekteve të punës;
- njohja dhe pranimi i mundësive dhe nevojave personale;
- krijimi i emocioneve pozitive, kënaqësi pas mbarimit të punës.

Zhvillimi i shprehive shëndetësore – higjienike

Me qëllim që sa me sukses të edukohen dhe zhvillohen shprehitë shëndetësore – higjienike dhe kulturo – higjienike tek fëmijët, në IPKKF u ndërmorën masa në këto nivele:

- ndërmarrja konkrete e masave shëndetësore dhe higjienike;
- dhënie e orientimeve me shkrim dhe indikacione deri te të punësuarit dhe prindërit nga ana e drejtorit të institucionit në lidhje me shëndetin, mjedisin shëndetësor për qëndrim të fëmijëve etj.;
- veprimtari edukative – arsimore ndaj fëmijëve për shkak të mbrojtjes të shëndetit personal dhe të tjerëve dhe mbrojtja e mjedisit;
- përkryerja profesionale e kuadrit për krijimin e shprehive shëndetësore – higjienike dhe kulturore – higjienike tek fëmijët;
- realizimi aktiv i vendimeve të miratuara nga ana e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut për detyrimet e rekomanduara për përpilim dhe implementim të Planeve aksionale për mbrojtjen e banorëve (fëmijëve, të punësuarve, prindërve) në kushte të temperaturave atmosferike tejet të larta dhe tejet të ulëta. Institucioni në tërësi i realizoi dhe i kyçi në praktikë të gjitha orientimet dhe konkluzionet e marra, delegonte punë, përgjegjësi dhe orientime për veprim të cilët deri në këtë moment u treguan si të qëlluara, praktike dhe përkatëse në kushtet aktuale të punës.

Shprehitë kulturore higjienike dhe shëndetësore u edukuan në vazhdimësi gjatë gjithë qëndrimit të fëmijës në kopsht, gjegjësisht nëpërmjet llojeve të ndryshme të përmbajtjeve edukative arsimore dhe nëpërmjet realizimit të aktiviteteve jetësore të fëmijës. Gjithsesi, gjatë vitit edhe ndërmarrja e masave nga ana e të rriturve paraqet model veprimtarie ndaj shëndetit personal dhe të tjerëve (ajrosja e hapësirave, ndërrimi i rregullt i shtratit, larja e rregullt e duarve, përdorimi i sapunit të lëngët dhe mjet për dezinfektim të duarve, rregullimin e hapësirës, rregullsi dhe kulturë gjatë ngrënies etj.).

Për përkryerjen profesionale të kuadrit në lidhje me këtë lloj të veprimit edukativo – arsimor u realizuan biseda të shpeshta, konsultime, këmbim i përvojave në mes kuadrit, si dhe konsultim dhe prezantim të literaturës profesionale dhe shpesh gjatë vitit nga ana e drejtorit u dhanë instruksione dhe orientime për punë dhe veprim në formë të shkruar.

Duke i ndjekur tendencat e reja gjatë realizimit të programit edukativ-arsimor përfshiheshe edhe principi i integritit të përmbajtjeve nga fushat e ndryshme. Zbatimi i standardeve nga sub domeneve sipas moshës së fëmijëve janë kryer aktivitetet e përditshme me të cilët fëmijët të kenë mundësi për të fituar njohuri të reja, përvoja me karakteristikat e stinëve të vitit, të mësuar në lidhje me natyrën që i rrethon direkt. Nëpërmjet kontaktit të drejtpërdrejtë dhe manipulimi apo përvoja ndijore, fëmijët e moshave më të hershme e kalojnë nëpër një periudhë të

egocentrizmi drejt krijimit të vetëdijes për ekzistencën e qenieve të tjera në natyrë, në këtë mënyrë jo vetëm që siguroi një mirëkuptim më të madh për veten, por edhe tek të tjerëve. Nëpërmjet shumë aktiviteteve arritën të fitojnë koncepte themelore dhe njohuri për ligjet e natyrës, si në atë bimorë, po ashtu edhe në atë shtazorë. Në këto përmbajtje lidheshin edhe përmbajtjet e njeriut i cili po ashtu paraqet pjesë e gjallesave në botë, kurse në anën tjetër njeriu paraqet bashkësi shoqërore I cili në mënyrë direkte apo indirekte ndikon në natyrë. Aktivitete shoqërore të njeriut si në bashkëjetesë dhe në veprim, transport, trafik, industri padyshim kanë rëndësi të madhe ndaj ndryshimeve pozitive apo negative të natyrës. Për këtë një pjesë të rëndësishme të punës tonë ja përkushtojmë përmbajtjeve ekologjike, me qëllim rritjen e vetëdijes ekologjike tek fëmijët e vegjël. Për satisfaksion më të madh të kuriozitetit dhe ndjenjave eksploruese të fëmijës ishin të siguruara materiale të përshtatshme por edhe organizime të shëtitjeve, vrojtime në pajtim me kërkesat e përmbajtjes.

Me përmbajtjet e subdomenëve: **logjika dhe të menduarit, matematika dhe të numëruarit** u inkurajuan aftësinë intelektuale dhe mendore të fëmijëve. Duke gjetur matematikë në një mjedis të mesëm jetës së përditshme fëmijët kanë arritur të identifikojnë në mënyrë të vazhdueshme marrëdhëniet hapësinore dhe vendosjen e lëndët, të njohin forma dhe të eksperimentojnë me lëndët, do të jetë në gjendje për të rregulluar relacionet e kohës, dhe shprehja e tyre verbale. Fëmijët janë të trajnuar për zbatim klasifikimi, serializim, abstraksion, përgjithësimi problem I thjeshtë, zgjedhja e situatave problematike, pas këtyre është zhvilluar mendja logjike. Lidhur me zhvillimin e nocionit të numrit filluar nga më të thjeshtat, duke ditur sasi të (shumë – pak , më shumë , më pak) dhe gradualisht nëpërmjet elementeve fëmijët e kuptojnë sasinë dhe simbolet e duhura të shkruara në varësi të moshës. Në mjedis të ndryshme dhe situatë, dhe nëpërmjet manipulimit të objekteve të ndryshme, fëmijët janë të trajnuar për të vlerësuar dhe matur me masa jo standarde. Në grupe të mëdha dhe të vogla janë përdorur fletore pune, d.m.th ose tutorët sipas programit për punë individuale me fëmijët, ndërsa për të njëjtën është shfrytëzuar shtojcë Rosica plus.

Aktiviteti në fushën e **artit figurativ** e përfaqëson pjesën e rëndësishme të punës, dhe plotësojnë përmbajtjen e të gjitha zonave tjera. Për këtë qëllim duhet të zbatohet për teknika të ndryshme të shprehjes artistike, të tilla si vizatim , pikturim, modelim, punë me kolazh, letër tekstil, punë me material natyror dhe tjera. Karakteristike për këtë vit është se në kuadër të projekteve të trajnimit profesional janë siguruar material të tjera të cilat mundësuan përfshirje dhe zbatim të shumë teknikave të reja dhe atë : Teknikë me salfeta dhe punë me ngjyra prej qelqi dhe shtypje me material standard dhe jostandarde. Aktivitetet a artit e pasurojnë jetën socio-emocionale të fëmijës, kjo u lejon atyre të shprehin përvojat e tyre, interesat,

potencialet e tyre krijuese, fantazitë, ndjenjat e brendshme dhe për të sjellë fëmijën në artë.

Nëpërmjet të **muzikës** aktivizohen emocionet pozitive dhe disponim i hareshëm, përjetohej stabiliteti emotiv nëpërmjet pranimit dhe përjetimit të muzikës. Gjithashtu aktivizohet dhe zhvillohet dëshira për aspiratë natyrale të fëmijës për pjesëmarrje në aktivitete muzikore të ndryshme: duke luajtur, këndim, dëgjim të muzikës dhe lëvizje. Manifestimi i të gjitha këtyre aftësive, ishin shfaqje të cilat u organizuan shkaqe të ndryshme, kanë qenë të përmbushura me mjete ndihmëse audio – vizuale të cilat i ka kopshti. Më shpesh kanë qenë të shfrytëzuara materiale prej festivaleve aktuale për fëmijë në vendin tonë, por edhe prej veprave të njohura klasike prej krijimtarisë popullore. Për shkak të interesimit të madh për muzikë dhe instrumenteve muzikore, do të ishte të furnizohen më tepër instrumente muzikore për fëmijë, të cilat do të jenë të kapshme nëpër kënde për aktivitetet të përditshëm të fëmijëve.

Në fushën e **gjuhës, komunikimit dhe zhvillimi i shkrimit**, janë mbuluar katër segmente themelore të gjuhës, të tilla si: zë, fjalë, fjali dhe tekstit (të kuptuarit e përmbajtjes). Qëllimi kryesor ishte për të marrë fëmija sigurim emocionale dhe stabilitet në këtë mënyrë sigurimin e shprehje të qetë dhe të komunikimit me fëmijët, si dhe të rriturit. Varësisht nga mosha e fëmijëve, monitoruar dhe inkurajuar zhvillimin e fjalës së brendshme dhe të jashtme, dhe të pasurimit dhe të aktivizuar fjalorin pasiv. Rëndësi të veçantë ishte përdorimi i letërsisë për fëmijë, e cila ka ndikim të madh në procesin e të kuptuarit e zhvillimit të fjalës dhe aftësitë, të kuptuarit dhe përvojën e gjuhës . Në këtë kontekst, duhet të theksohet se pavarësisht nga pasuria e letërsisë për fëmijë ende përballen me probleme për të gjetur literaturën e duhur për fëmijët nga një moshë të fëmijëve të vegjël.

Gjatë këtij viti shkollor, ekipet edukative arsimore, mundësuan fëmija të njohë dhe zhvillojnë aftësinë e tyre për të lëvizur për të fituar besimin në lëvizjet e trupit dhe të kuptojnë konceptet themelore të lëvizjes. Kjo ishte veçanërisht e rëndësishme për të inkurajuar pjesëmarrjen në lojëra të përbashkëta, kur ju duhet të respektojnë rregullat e lojës dhe diversitetin e pjesëmarrësve. Vazhdimisht janë shfrytëzuar rekuizita të ndryshme dhe mjete ndihmëse për sukses më të madh në realizimin e aktiviteteve.

c) Në zbatimin e përmbajtjes dhe organizimin e aktiviteteve u përdorën të gjitha format e punës: frontale, grupore, individuale me theks të veçantë të individualizimit të punës dhe të përshtaten me nevojat e çdo fëmije.

Gjithashtu ishin të përdorura të gjitha llojet e lodrave: lëvizjes, krijuese, konstruktive, didaktike etj dhe me shfrytëzimin e drejtë të organizimit të fëmijëve është arritur zhvillimi i drejtë të personit të ri.

d) Evidenca pedagogjike dhe dokumentacioni udhëhiqej në formë të shkruar dhe elektronike sipas Rregullores për udhëheqje të evidencës pedagogjike në:

- Ditari punës së kopshtit për fëmijë
- Ditar pune për grupet edukative prej 0-2 vjeç
- Ditar pune për grupet edukative prej 2-6 vjeç
- Dosje për secilin fëmijë ku është evidentuar zhvillimi i fëmijës.
- Libri kryesor për fëmijë
- Thirrëse për prezencën e fëmijëve.

Udhëheqje e evidencës pedagogjike dhe dokumentacionit ishte detyrë permanente e drejtorit, ekipit profesional dhe kuadrit edukativo – arsimor dhe të kujdesit të kopshtit.

6. Realizimi I kujdesit shëndetësor të fëmijëve në vitin. 2019/2020

Kujdesi shëndetësor për fëmijët e kopshtit “Snezhana” në vitin 2019/2020 është realizuar në bazë të programit për këtë periudhë dhe në përputhje të aktualiteteve në fushën e shëndetit dhe të rekomandimeve në fushën e shëndetit dhe të rekomandimeve të bëra nga Ministria e Shëndetësisë.

Në fillim të vitit shkollor 2019/2020 është bërë një inspektim të plotë sanitare higjienike në objektet gjegjësisht dhoma loje ku fëmijët qëndrojnë dhe ky aktivitet është realizuar në vazhdimësi gjatë një viti.

Monitorohet rregullisht niveli i higjienës në kopsht, është kryer dezinfektimi i lodrave dhe sendeve të tjera që i shfrytëzojnë fëmijët dhe niveli i higjienës së përgjithshme në hapësirën në të cilën fëmijët kryejnë aktivitetet e përditshme.

Gjatë gjithë vitit u mbajt evidencë për prezencën a.q. mungesën e fëmijëve në të gjitha objektet dhe arsyet për të njëjtën.

Me bashkëpunim dhe Entin Republikan për amvisëri sipas normave të sistemit HASSAP dhe Shëndeti Publik është miratuar nga Drejtoresha e kopshtit për çdo muaj ishte përgatitur lista e ushqimit për fëmijët e kopshtit dhe fëmijët e moshës së re, me qëllim që e njëjta ti kënaq nevojat e të ushqyerit për rritjen dhe zhvillimin e fëmijëve.

Për të gjithë fëmijët e sapo pranuar ishin të hapura dosje medicinale në të cilën është evidentuar statusi i vaksinave dhe gjendja shëndetësore Gjendja

shëndetësore e fëmijëve, matje antropologjike dhe instrumentet për përparimin e fëmijëve në të gjitha fushat e zhvillimit.

Gjatë vitit 2019/2020 për arsye të mungesës së personave profesional-mjek dhe motrës medicinale, nuk u realizuan aktivitete të tilla si kontrollet e rregullta mujore të fëmijëve dhe të matjeve antropologjike. Nga ana e Ministrisë së Shëndetësi në kopsht është kryer projekti në temë: “ Strategjia tradicionale për preventim të sëmundjeve orale tek fëmijët e moshës prej 0 – 14 vjeç, me qëllim është edukimi dhe motivimi për mirëmbajtje të shëndetit oral si dhe mbrojtje preventive për dhëmbët e fëmijëve. Matje antropologjike mm dhe tv tek fëmijët dhe ekzaminimit e syrit të fëmijëve prej moshës 3-6 vjeç

Në vitin 2019/2020 është kryer dhe kryer kontroll sanitar i personelit nga ana e Qendrës për Shëndet Publik – Shkup ndërsa u organizua dhe realizua edhe kontrolli i rregullt sistematik për të gjithë të punësuarit. Po ashtu u krye me kohë, dezinfektim dhe deratizim i objekteve, dhe sipas nevojës edhe para kohe.

Gjatë vitit për shfaqjen e sëmundjeve infektive dhe ngjitëse me kohë u informuan Qendra për Shëndetin Publik, Ministria e punës dhe politikës sociale dhe janë marrë masat e duhura sipas rekomandimeve dhe orientimeve të dhëna.

Gjatë vitit 2019/2020 vazhdonte bashkëpunimi i përhershëm me Qendrën për Shëndetin Publik me Inspektoratin Sanitar të Shkupit për mbrojtje shëndetësore të Komunës Qendër dhe Entin Republikan për amvisëri në zonat që bien nën kompetencat e tyre dhe në mënyrë permanente u ndoqën dhe u realizuan rekomandimet e tyre, gjatë tërë vitit.

7. Realizimi i akteve publike dhe kulturore të institucionit

Gjatë vitit shkollor 2019/2020 u realizua veprimtari e pasur publike dhe kulturore nëpërmjet transparencës së kopshtit ndaj familjeve, bashkëpunimi me shkollat, nëpërmjet vizitave të institucioneve të ndryshme, takime me personalitete të shquara, shfaqje kukullash e tjerë.

a) Gjatë vitit bashkëpunimi me prindër/kujdestar kryet rregullisht nëpërmjet formave të punës:,përbërje: pedagog, edukator special dhe punëtor social për konsultime, këshilla, informata dhe nevoja tjera të prindërve/kujdestarëve.

- punë e përditshme Këshillimorja për prindër/kujdestar në

-Për informim të lehtë gjatë vitit shkollor është organizuar mbledhje prindërore në të cilën prindërit njoftohen me kopshtin, punën dhe organizimin e tij, rregullat e shtëpisë si dhe obligimet e tyre në kopsht.

-Për adaptim të mirë të fëmijëve në kopsht dhe njëherit për të ndihmuar prindërit janë dhënë materiale të shtypura “Nisja e fëmijës në kopsht “

-Në takimet grupore prindërore në grupet edukative prindërit patën mundësi të njoftohen me karakteristikat e grupit,përmbajtja e edukimit arsimor orarin e aktiviteteve gjatë ditës dhe tjera.

-Përskej këtyre takimeve me prindër për nevojat e aktiviteteve programore dhe projekteve në kopsht, gjatë vitit janë realizuar dhe mbledhje plotësuese dhe të ngjashme takime prindërore.

-Biseda të përditshme të rregullta individuale me prindër. Takimet individuale dhe konsultimet japin përgjigje të pyetje të shumta të lidhura me fëmijët, edukimi dhe zhvillimi i tij, gjithashtu kontribuon për të plotësuar interesat e fëmijës, familjës dhe kopshtit;

- Informacioni me shkrim përmes tabelave për shpallje ka ndikuar në suksesin e komunikimit ndërmjet familjes dhe kopshtit. Tabelat për shpallje ofrojnë një mundësi të madhe për informimin e përditshëm për aktivitetet edukative arsimore në grupe, për raste dhe ngjarje nga jeta e kopshtit, për vizita, takime, shfaqje etj.

Në kopshtin e fëmijëve ekziston Këshilli i prindërve që përbëhet nga 5 anëtarë, tre përfaqësues nga prindërit e objektit "Shkurtabiqet" dhe të dy përfaqësues të objektit "Fjolla". Këshilli Prindërit në mbledhjen e tyre rregullisht ishin të informuar në lidhje me organizimin e punës së kopshtit, pjesëmarrjen prej tyre me sugjerime për organizimin aktiviteteve të caktuara, pjesëmarrjen në organizimin e vizitave jashtë kopshtit dhe për transportin e fëmijëve, pjesëmarrja në shfaqje dhe manifestime, pjesëmarrja në punime të rrobave dhe kostumeve. Këshilli i prindërve ka sjell edhe vendime për zbatimin e aktiviteteve dhe programeve të tjera.

b) Kopshti edhe këtë vit kishte bashkëpunim të mirë me shkollat fillore “Vasil Gllavinov” dhe “Rajko Zhinzifov” të cilat gravitojnë në territorin e saj dhe realizohej varësisht nga nevojat dhe mundësitë e kopshtit dhe shkollës.

c) Kopshti gjatë gjithë vitit bashkëpunonte me më shumë institucione parashkollore të Qytetit dhe Republikës dhe jashtë saj. Ky bashkëpunim vjen nga plani për përkryerje profesionale, shkëmbim të përvojës në punë, pranisë në festa, tribunat, prezantimi i projekteve, shfaqje në raste të jubileve.

Bashkëpunonte me: Qendrën kulturore për fëmijë “Karposh”; Qendra Kreative për fëmijë (MCC), Lidhja e pedagogëve të artit të qytetit të Shkupit, SHGRM, Kopshti Zoologjik Shkup, Parku i Qytetit, NP “Parqe dhe gjelbërime”, Agjencia për sport dhe të rinj, Shkolla për ritëm dhe vallëzim “Olimpias”, Shkup, Kryqi i kuq i Maqedonisë, Shoqata maqedonase montesore – qendra Montesori, Shtëpia botuese “Prosvetno delo”, dhe “Eduka Mak”, Asociacioni për të drejtat e fëmijëve dhe të rinjve –

“Lastovica”, Sigurimi teknik – BMV, Qendra për ballafaqim me krizat, Shoqata “Sina svetulka”, Shoqata “Interakcia plus”, Fondacioni për arsim dhe iniciativa kulturore – “Hap pas hapi”, Grupi teatral “Triangel”, Agjencia turke për bashkëpunim dhe koordinim në Maqedoni “Tika” Instituti “Juridika prima”, UNICEF, Shoqata “Hapni dreitare”, Teatri “ART VENI VIDİ” Teatri i fëmijëve Tetovë, NP “Hihjiena Komunale” Shkup, OJ BEF Ballkan Forum, Shoqata “AS ANIMA”

Gjatë tere vitit, ka pasur një bashkëpunim të ndërsjellë me kopshte të tjera, Fakulteti Filozofik Institutit të Pedagogjisë dhe Psikologji dhe Fakulteti i "Kliment Ohridski", me praninë e studentëve që kryenin praktikën e tyre në lëndët zgjedhore.

d) Shënimi i festave dhe kremtimeve dhe manifestimeve në dhe jashtë kopshtit

Në mënyrë të qëlluar fëmijët ishin të kyçur në të gjithë aktivitetet dhe manifestimet me shfaqje dhe festa brenda dhe jashtë kopshtit më të cilën u shënuan ndodhitë më të rëndësishme në mesin shoqëror dhe atë: Dita e pavarësisë së R. së Maqedonisë “8 Shtatori” - e shënuar nëpërmjet lojërave, këngëve dhe vizatimin në të gjithë objektet e Kopshtit; Dita ndërkombëtare e Babait – e shënuar nëpërmjet aktiviteteve të përshtatshme, Java e fëmijës – e shënuar me shumë aktivitete (fjalimi me fëmijët për Ditën botërore të fëmijës dhe organizimi i aktiviteteve të ndryshme, organizimi i shfaqjes teatrore, organizimi i një vargu vizatimor me temën Dëshira për fëmijë” dhe heppening muzikor.); 11 Tetori – festa ishte tradicionalisht e shënuar me ngjarje të përshtatshme në të gjitha objektet e kopshtit; Pjesëmarrja në manifestimin “E ndërtojmë qytetin tonë” në organizim të Qendra kulturore për fëmijë Karposh; Pjesëmarrje në manifestimin “Vizatime në pllaka” parku argëtues; Pjesëmarrje në manifestimin “Festivali i luleve në Shkup” NP “Parqe dhe gjelbërime”, Vizitë në Kopshtin Zoologjik, Vizitë Parlamentit të Shtetit. Shënimi i Ditës se Trashëgimisë kulturore, Shfaqje për fëmijë për Vitin e Ri në gjuhën maqedonase dhe gjuhën shqipe; Pjesëmarrja në aksion humanitar “Prej fëmijës për fëmijë”; Shënimi i Ditës së gruas; Në të gjitha objektet e kopshtit fëmijët e shënuan Ditën e pranverës nëpërmjet shfaqjes së vizatimeve dhe fotografimeve me temë “Pranvera tek ne”; u shënuar edhe 1 prilli Dita e shakave në të gjithë objektet me shfaqje të përshtatshme dhe revijë të maskave, Shënimi i Ditës botërore të fëmijës, Shënim i Ditës së fëmijës turk, shënim i Ditës së alfabetit shqip, u shënuar Dita ndërkombëtare e Romëve; Para prindërve fëmijët janë paraqitur me lojëra sportive dhe gara të cilat i zotuan nga Programi për Sport "luajmë, ushtrojmë , rritemi". Këtë vit për shkak pandemisë Kovid u shënuar vetëm një shfaqje me fëmijë në Dhjetor ndërsa të tjerat të parapara për ditën e kopshtit si dhe përfundimtarja me grupe të mëdha nuk kishte. Po ashtu me rastin e 50 vjetorit jubilar të ekzistimit të IPKKF Snezhana, qe paraparë shfaqje

jubilare e cila duhej të mbahej në hapësirat e Institutit Kombëtar Teatri i dramës në Karposh. Për shkak situatës së krijuar, manifestimi u anulua.

Gjatë vitit u realizuan shumë vizita me fëmijët dhe vrojtme të objekteve jashtë kopshtit me qëllim të njoftohen drejtpërdrejt po me të njëjtat, si dhe puna e njerëzve të cilët punojnë në ato objekte dhe institucione. Me këtë qëllim fëmijët ishin në vizitë në Parlamentin e R. së Maqedonisë së Veriut, në stomatolog, treg etj.

ç) Ndjekja e shfaqjeve interne kukullash

Gjatë vitit të kaluar shkollor janë realizuar shfaqje interne kukullash dhe planifikimi dhe evidentimi për ato është bërë në Ditarin për planifikim dhe evidentim ditor dhe në Raportet mujore për punën edukative arsimore në nivel të të gjitha objekteve veçmas.

d) Ndjekja e shfaqjeve teatrore

Gjatë vitit të kaluar shkollor u realizuan shfaqje teatrore dhe planifikimi dhe evidentimi për ato është bërë në Ditarin për planifikim dhe evidentim ditor dhe në Raportet mujore për punën edukative arsimore në nivel të të gjitha objekteve veçmas.

8. Realizimi i programit për pune edukative – arsimore me fëmijët e shkollës parashkollore në kopshtet publike për fëmijë

Në kopshtin puna edukativo-arsimore u realizua sipas Programit për mësim dhe zhvillim të hershëm - dokumentin nacional në pajtueshmëri me lëvizjet plurale shoqërore – demokratike bashkëkohore dhe Standardet për zhvillim dhe mësim të hershëm. Programi paraqet udhërrëfyes për realizimin e detyrave dhe përmbajtjeve të planifikuara. Ajo na mundëson që fëmijët të përfitojnë dituri cilësore, aftësi, shprehje, zhvillimin e vetëdijes për përgjegjësi, ndjenja të pranimit, përjetimi dhe vlerësimi i vlerave estetike, ndërtimi i marrëdhënieve humane në mes gjinive dhe sjellje të drejtë ndaj ambientit jetësor dhe përgatitjen e fëmijës për vazhdimin e arsimit në shkollë fillore.

Në Kopsht u realizuan edhe Programi shtesë për sport dhe aktivitete sportive,, Ushtrime, rritimi, zhvillohemi", për fëmijët e moshës 3-6 vjet në fushën e edukimit fizik - Shoqata për aktivitete sportive "Olimpias" - SHPKNJP, Shkup.

Në Program ishin të kyçur fëmijët me leje dhe pëlqim të prindërve.

9. Realizimi i aktiviteteve të Trupave dhe organeve profesionale, Drejtorit dhe punëtorëve -bashkëpunëtorëve profesional

Këshillin e edukatorëve e përbëjnë edukatorët në Kopshtin e fëmijëve.

Qëllimi dhe detyra kryesore gjatë gjithë vitit ishte që me sukses të realizohen qëllimet dhe detyrat e punës edukative dhe arsimore me fëmijët dhe modernizimi dhe përparimi i të njëjtës.

Mbledhjet e mbajtëm njëherë në muaj – sipas nevojës, ndërsa sipas nevojës kemi mbajtur takime grupore dhe individuale – konsultative,

Përkryerja profesionale e kuadrit u realizua nëpërmjet këtyre formave:

- konsultime dhe përpilim i literaturës profesionale
- ligjërata teorike sipas temave të zgjedhura prej më parë,
- punëtori psikologjike
- ndjekje dhe analizë e rezultateve nga puna
- këmbimi i përvojave të ndërsjella,
- pjesëmarrje në forma profesionale të përkryerjes jashtë kopshtit,
- zgjedhja praktike e situatave të caktuara,
- informim për çështje aktuale dhe rishikim i trendëve bashkëkohore profesionale – shkencore nga lëmi i pedagogjisë, psikologjisë dhe defektologjisë,
- inovim i veprimtarisë,

Fushat kryesore të përpilimit të Aktit ishin:

- përkryerja dhe puna e drejtpërdrejtë me fëmijët,
- evoluimi dhe vetëvlerësimi,
- zgjedhja e situatave praktike në korniza të Aktit,
- zhvillim i programit për punë me fëmijët,
- përforcimi i vetëbesimit, besimit të ndërsjellë dhe tolerancës,
- mësim i strategjive për tejkalimin e situatave aktuale të streseve.

Përfaqësuesit e Këshillit të edukatorëve ishin prezent në shfaqet publike të organizuara me rastin e festave patronazhe te disa kopshte, ndërsa impresionet e tyre, ruajtjet dhe përvojat i ndanë me anëtarët tjerë të kopshtit. Këshilli i edukatorëve në mënyrë aktive ka marrë pjesë dhe jepte propozime dhe sugjerime për zgjedhje të temave të reja, përmbajtje, materiale mësimore, drejtime për përmirësimin e punës

ne ekipe dhe bashkëpunimin në mes kuadrit në kopsht. Për çdo ditë, periodikisht dhe sipas nevojës bënte bashkëpunim me prindërit me të cilën arrihej transparencë më e madhe e kopshtit me prindërit.

Edukatorët ishin të kyçur në realizimin e projekteve të parapara me program për përkryerjen profesionale të kuadrit edukativ dhe kujdestar të kopshtit, si dhe merrnin pjesë në ligjërata profesionale të realizuara në kopsht dhe jashtë kopshtit me tema të ndryshme në fushën e pedagogjisë, psikologjisë, metodikës, edukatë shëndetësore-sociale, edukatë fizike, edukatë muzikore etj.

Këshillin e përkëdhelësve e përbëjnë përkëdhelëset e Kopshtit të fëmijëve.

Në mbledhjet e Këshillit të përkëdhelësve rregullisht u fliste për realizimin e veprimtarisë kujdeseshe, punës edukative -arsimore në bashkëpunim me edukatoren, kontrollimi i pagesës prej shfrytëzuesve të shërbimit-prindërve dhe angazhimin e tyre në kontakte të ditëpërditshme me prindërit, si dhe monitorimin dhe kontrollimin e gjendjes shëndetësore të fëmijëve në bashkëpunim me personelin medicinal të kopshtit.

Përkëdhelëset ishin të kyçura në realizimin e projekteve të parapara me program për përkryerjen profesionale të kuadrit edukativ dhe kujdestar të kopshtit si dhe merrnin pjesë në ligjërata profesionale të realizuara në kopsht dhe jashtë kopshtit.

Drejtori si udhëheqës pedagogjik në fushën e punës dhe detyrat e punës gjatë vitit me sukses organizonte dhe udhëhiqte më gjithë punët e kopshtit. Gjithashtu planifikonte, krijonte dhe koordinonte gjatë përgatitjes së Programeve dhe Raportit për punën e Kopshtit për fëmijë, e udhëhiqte punën pedagogjike instruktive dhe e përcjellte realizimin e saj.

Puna e drejtorit dhe bashkëpunëtorëve profesional u zhvillonte në shume forma dhe përmbajte të planifikuara në Program. Në kuadër të Programit për punë të Kopshtit për fëmijë drejtori krijonte kushte për realizimin e përmbajtjeve programore dhe futjen e risive në procesin gjithëbërës të punës, veçanërisht në punën edukative arsimore dhe kujdesore të fëmijëve.

Drejtori në bashkëpunim me punëtorët profesional bën përgatitjen e Raportit vjetor për punë për vitin 2019/2020, Programin vjetorë për punë 2020/2021, Planin për furnizime publike, planin financiar dhe e përcjelle realizimin e tyre.

- Bashkëpunonte me punëtorë profesional, shërbimin administrativ dhe përgjegjësit e objekteve dhe kujdeset për procesin gjithëpërfshirës të punës.
- I inkurajonte të punësuarit për punë ekipore
- E organizonte dhe udhëhiqte punën në Institucioni publik

- E udhëhiqte, organizonte dhe kontrollonte punën administrative-financiare të kopshtit.
- E përgatiti planin për të ardhurat publike
- U kujdesej për investime aktuale për mirëmbajtjen e objekteve
- U kujdesej për funksionim normal të pajisjeve, mobilie, aparateve, makinave dhe tjera të cilat shfrytëzohen çdo ditë nga nëpunësit publik
- Aktivisht merrte pjesë në Këshillin e prindërve të Kopshtit për fëmijë
- Bënte inspektim të evidentimit dhe dokumentacionit pedagogjik i cili bëhet në kopshtin për fëmijë
- Udhëheq punë pedagogjike-instruktive dhe mbikëqyrje të punës edukative-kujdesore të edukatorëve dhe përkëdhelësve dhe bashkëpunëtorëve dhe nëpunësve publik profesional
- Merrte pjesë në përgatitjen dhe udhëheqjen e seancave të Këshillit profesional të edukatorëve dhe përkëdhelësve
- Bënte pjesë në planifikimin, përgatitjen dhe analizën e ushqimit për fëmijë së bashku me ekipin profesional mjekësor
- Ndërtimi i strategjisë për shfrytëzimin maksimal të hapësirës përkundër hapjes racionale të grupeve sipas kuadrit në disponim,
- Mendimi i planit dhe caktimi i kuadrit në objekte dhe grupe,
- Realizimi i analitikes permanente të punës dhe rezultateve të arritura;
- Dhënie të mendimeve dhe propozimeve në shikim të organizimit të punës të punëtorëve profesional
- Definimin dhe ndërmarrjen e planeve mujore për punë të bashkëpunëtorëve profesional
- E rishikon planin për përkryerje profesionale të kuadrit në kopshtin për fëmijë,
- Përcaktimin e nevojës për materiale të lojërave, didaktike e tjera për punën me fëmijët, si dhe nevoja nga mjetet bazë dhe material harxhues për realizimin normal të veprimtarisë,
- Kryen formimin në kohë të grupeve për vitin e ardhshëm shkollor si dhe orarin e personelit në dispozicion,
- Në mënyrë profesionale i analizonte dhe jepte këshilla, qëndrime dhe mendime të saja në lidhje me organizimin e punës së atyre ekipeve (grupeve) ku për arsye shëndetësore, personale dhe familjare është vlerësuar nevoja për ndihmë, janë në interes të qëndrimit të sigurt të fëmijëve në kopsht.
- Me përgjegjësi gjatë tërë vitit kujdesej për sigurinë dhe shëndetin e të punësuarve gjatë punës;
- Në mënyrë permanente mbante llogari dhe investonte energji të madhe dhe përpjekje për mirëmbajtjen e një atmosfere të mirë, pozitive, të qetë dhe të sigurt për punë, pastaj e njëjta pa u prishur nga çfarëdo qoftë ndikime të jashtme ose probleme. Gjithmonë në arritjen e këtij qëllimi udhëhiqej me mendimin se të punësuarit të cilët punojnë me dhe rreth fëmijëve gjithmonë duhet të jenë të qetë, stabil dhe të pa shqetësuar, ndërsa drejtori ishte barrierë e cila me sukses arrinte që ta arrijë atë.

- Plotësisht iu përkushtua organizimit dhe koordinimit të punës edukative – arsimore në grupet, duke dhënë pastaj përparësi në angazhimin e pedagogut dhe bashkëpunëtorëve profesional, me qëllim që të arrihet organizim i mirë maksimal dhe efikasitet në punë;
- Në mënyrë permanente bënte vizita të grupeve edukative duke komunikuar dhe bashkëpunuar drejtpërdrejtë dhe për së afërmi me të punësuarit, pastaj duke i shqyrtuar në kohë dhe duke i zgjedhur të gjitha gjendjen e krijuara.
- Realizonte biseda të detyrueshme, konsultime, këshilla me të punësuarit me qëllim të përmirësimit të mungesave të konstatuara dhe të avancohet veprimtaria,
- Në secilën kohë mundësonte pranim të prindërve të cilët nga arsyet dhe nevojat e ndryshme kanë nevojë për bisedë dhe konsultime, dhe të njëjtët përfundojnë me ndarje korrekte, të udhëzuar mirë dhe këmbim këshillash,
- Investim maksimal, angazhim dhe mobilizim i të punësuarve në drejtim të pagesës së detyrave të pakryera të prindërve,
- - Në mënyrë permanente mbajte këqyrje ndaj punës financiare, materiale dhe administrative duke u konsultuar në kohë me shërbimin juridik dhe të tjerët në pjesën administrative, pastaj duke dhënë këshilla, drejtime për realizimin e mëtutjeshëm,
- - Kryerje e punëve tjera shoqëruese të cilët dalin gjatë punës së përditshme.

Pedagogu – Punën e vet e planifikonte, organizonte dhe realizonte sipas Programit vjetor për punë të kopshtit për vitin 2019/2020. Rrjedhimisht e ndiqte punën edukative – arsimore në të gjitha objektet dhe përpiquej për realizimin e vazhdueshëm dhe cilësor të të gjitha planeve dhe programeve për punë me fëmijë. Bashkëpunonte me drejtorin, punëtorët dhe bashkëpunëtorët profesional, kuadrin përkëdhelës dhe edukativ – arsimor.

I realizonte këto qëllime dhe detyra programore:

- Merrte pjesë në komisionin për pranimin e fëmijëve dhe ndarja në grupet edukative sipas moshës së fëmijëve.
- E monitoronte procesin e adaptimit të fëmijëve në ambientin e rri dhe aplikonte masa përkatëse pedagogjike për përsheptimin e adaptimit në kolektivet e fëmijëve;
- Merrte pjesë në përgatitjen e Raportit vjetor dhe Programit vjetor të institucionit;
- Merrte pjesë në implementimin e Programit për mësim dhe zhvillim të hershëm dhe Standardet për mësim dhe zhvillim të hershëm në punën praktike me fëmijët;
- Merrte pjesë në hartimin e planeve akcionale dhe realizimin e projekteve;
- Merrte pjesë në përgatitjen e Programit dhe Planit për përkryerjen profesionale të edukatorëve dhe përkëdhelësve, avancimin e tyre, aplikimi i metodave dhe mjeteve bashkëkohore për punë me fëmijët, si dhe përmirësim profesional të kuadrin edukativ dhe kujdestar në Kopsht;

- Rregullisht e ndiqte realizimin e Programit dhe Planit për punë edukative – arsimore me fëmijët, cilësinë dhe kuantiteti në realizimin e detyrave zhvillimore të domeneve,
- Jepte ndihmë profesionale të edukatorëve dhe prindërve me ndërmarrje të aktiviteteve të përbashkëta për fëmijë të cilët kanë vështirësi në sjellje dhe problem gjatë përshtatjes në mjedisin;
  - I ndiqte, njëjtte, respektonte nevojat primare dhe sekondare, zhvilluese dhe të veçanta nëpërmjet observimit dhe kontaktit për së afërmi me fëmijët;
  - Ndjekja e fëmijëve shpesh bëheshe në bashkëpunim me defektologun e kopshtit nëpërmjet konsultimeve, këmbim të mendimeve dhe ideve,
  - Merrte pjesë në organizimin dhe realizimin e mbledhjeve të Këshillit të edukatoreve dhe Këshillit të përkëdhelësve bashkërisht me ekipin profesional dhe kuadrin edukativ- kujdestar për nevojat e punës edukative – arsimore të kopshti;
  - Rregullisht e kontrollonte evidentimit pedagogjik dhe dokumentacionin për punë edukative, arsimore dhe kujdesore në formë të shkruar dhe elektronike dhe kujdesej për udhëheqje të drejt dhe të vazhdueshme të së njëjtës;
  - Përpilonte raporte për pasqyrën pedagogjike evidentuese dhe dokumentacionin me vërejtje për lëshime eventuale në udhëheqjen e së njëjtës nga ana e edukatorëve dhe përkëdhelësve
  - jepte ndihmë profesionale në udhëheqjen e ditarit elektronik :
  - jepte ndihmë profesionale për udhëheqjen e evidentimit pedagogjik dhe dokumentacionit pedagogjik për aktivitete edukative – arsimore me fëmijët e grupit;
  - merrte pjesë në planifikimin afatmesëm tematik me edukatorët, udhëheqje të bisedave konstruktive dhe valorizim,
  - jepte ndihmë profesionale për zgjedhjen e formave, përmbajtjeve tematike, materiale dhe literaturë mësimore për punë me fëmijët;
  - e ndiqte realizimin e punës përkujdesëse edukative,
  - merrte pjesë në realizimin e projekteve në grup dhe në nivel të organizatës punuese,
  - merrte pjesë në furnizimin e literaturës profesionale për pasurimin e kabineteve dhe grupeve edukative me material didaktik, ilustrime, lodra etj,
  - Bashkëpunonte me familjet nëpërmjet formave të ndryshme: biseda informative – këshilluese gjatë aplikimit të[prindërve / kujdestarëve, informim për atë se si ta përgatisin fëmijën për në kopsht, çka duhet të dinë gjatë kohës së adaptimit, organizim i punëtorive me prindër / kujdestar dhe forma tjera,
  - Merrte pjesë në organizimin të veprimtarive publike dhe kulturore në kopsht dhe jashtë tij;
  - Bashkëpunonte me kopshtet tjera dhe shkolla fillore;
  - Bashkëpunonte me organizata joqeveritare - Shoqata “Paqe” dhe “Hapni dritaret”, “As Anima”, QKD “Karposh”, NP “Higjiena komunale”, instituti “Konfucij”, MPPS, UNICEF dhe Grupet teatrore

- Organizonte dhe merrte pjesë në manifestime dhe shëtitje me fëmijët jashtë kopshtit; “Lëvizu për shëndet”, “E ndërtojmë Qytetin tonë”, “Vizatojmë në pllakë”, “Le të fitojë më i hareshmi”;
- Ishte prezent dhe merrte pjesë në projekte, ngjarje, ekspozita të ndryshme të punimeve artistike të fëmijëve brenda dhe jashtë kopshtit;
- Merrte pjesë në ligjërata profesionale, stërvitje, konferenca, simpoziume etj;
- Konsultime të vazhdueshme, fjalime dhe pjesëmarrje në miratimin e propozimeve dhe sugjerimeve me Drejtorin e kopshtit;
- E planifikonte dhe evidentonte realizimin e punës së vet;
- Bashkëpunim në vazhdueshmëri me Drejtorin, këmbimi i ideve, propozimeve dhe sugjerimeve;
- Bënte përgatitje të planit akcional dhe Raportit vjetor për punën e vet;
- Vazhdimisht punonte në përmirësim profesional, avancim në punë, ndjekja e të arriturave dhe inovimeve bashkëkohore në fushën e Pedagogjisë dhe aplikimin e tyre në praktikë;
- Merrte pjesë në mbledhjet e pedagogëve dhe psikologëve nga kopshtet dhe shkollat fillore në nivel të Komunës;
- Merrte pjesë në organizimin dhe realizimin e projekteve: "Dil jashtë bën ndryshime", "Të pastër dhe të shëndoshë", "Të flasim për klasikën";
- Merrte pjesë në ligjërata profesionale për edukatorët dhe përkëdhelësit me temë: "Mjedisi stimulues për mësim";
- Merrte pjesë në punëtori, shfaqje, kremtime, manifestime të organizuara në institucion, Komunë, dhe në kopshte tjera në Shkup.

Puna e **punëtorit social** këtë vit u orientua në realizimin e aktiviteteve të parapara me Programin vjetor.

Qëllimet dhe detyrat programore të Punëtorit social:

- Pjesëmarrje në përgatitjen e programit vjetor për punën e institucionit dhe në korniza të asaj definimi i programit për punë sociale;
- Pjesëmarrje në planifikimin e grupeve edukative në nivel të institucionit si dhe në formimin dhe strukturimin e grupeve edukative;
- Pjesëmarrje në organizimin dhe realizimin e mbledhjeve të Këshillit të edukatoreve dhe Këshillit të përkëdhelësve bashkërisht me ekipin profesional dhe kuadrin edukativ- kujdestar për nevojat e punës edukative – arsimore te kopshti;
- Pjesëmarrje, ndjekje dhe furnizim të literaturës profesionale për pasurimin e kabineteve dhe grupeve edukative me material didaktik, ilustrime, lodra etj,
- Punëtori social së bashku me drejtorin bëjnë orain e kuadrit edukativo – përkujdesës nëpër grupe;
- Drejtpërdrejtë kryerje dhe zhvillim të punës këshillëdhënëse individuale dhe grupe me prindërit në lidhje me çështjet e shprehura sociale;
- Angazhimi në përmirësimin e përhershëm të kushteve për punë dhe standarde të fëmijëve, zhvillim dhe organizim i aksioneve të ndryshme sociale;

- Kryerje të promovimit të të gjitha modeleve të punës të institucionit me të cilët përmbushen nevojat e ndryshme të familjeve dhe fëmijëve;
- Lidhja e shërbimeve sociale të komunës me institucionin dhe lehtësimin e fëmijëve dhe prindërit në marrjen efikase të shërbimeve përkatëse nga sferëveprimi i institucionit dhe institucioneve për mbrojtje sociale;
- Pjesëmarrje në punën e ekipit multidisiplinor të institucionit , ndërsa varësisht nga karakteri i lëndës së punës, në rast të problemeve të shprehura dominonte sociale, udhëheqje ose koordinim me ato;
- Informim i familjeve për shërbimet sociale të cilët merren me lloje të veçanta të pengesave tek fëmijët;
- Sigurimi i zbatimit të preventivës primare sociale të vështirësive të ndryshme tek fëmijët në zhvillim;
- Përcaktimi i nevojave specifike sociale të fëmijëve me qëllim profesion sistematik me ato;
- Njohje dhe studim në bashkëpunim me edukatorët dhe përkëdhelëset, të indikacioneve sociale të cilët e ngadalësojnë ose pengojnë avancimin e grupit edukues;
- Organizim, sipas nevojës të punës grupore me prindërit, fëmijët e të cilëve gjenden në grupet edukative;
- Përcaktimi i nevojave specifike individuale sociale të fëmijëve dhe puna e zgjedhjes së tyre;
- Punë të zbulimit dhe paraqitjes të dhunës familjare dhe keqpërdorimit fizik dhe psikik të fëmijëve të cilët janë përfshirë me përkujdesje dhe edukim në kopshtin e fëmijëve;
- Ndjekje e zhvillimit të fëmijëve me nevoja të veçanta, si dhe të fëmijëve të talentuar;
- Inicim i angazhimit të qendrave për punë sociale në punë me familje individuale të cilët kanë probleme të caktuara;
- Planifikimi i vizitave të familjeve;
- Inkluzimi i fëmijëve me aftësi të kufizuara, krijimi i kushteve për përkujdesje dhe edukim të fëmijëve me vështirësi në zhvillimin psiko fizik në grupe të rregullta varësisht nga lloji i shkallës së pengesës;
- Përkrahja e prindërve vetushqyes;
- I nxit prindërit dhe anëtarët më të moshuar të familjes të marrin pjesë në mbledhjet informative, edukative në diskutim të cilët i përkasin edukimit dhe socializmit të fëmijëve;
- Merr pjesë në punën e organeve profesionale;
- Merr pjesë në përpilimin dhe realizimin e Programit për përkryerje profesionale të kuadrit të kopshtit;
- Merr pjesë në organizimin e veprimtarisë publike dhe kulturore lidhur me veprimtarinë në institucion dhe jashtë tij;
- Mbajtja e evidencë për punën e tij;
- Përpilon raport vjetor për punën e tij;

- Pjesëmarrje në projekte të ndryshme, shfaqje, kremtime të organizuara në kopshtet tjera në Shkup;
- Pjesëmarrje në përpilimin e raportit vjetor për punë të institucionit;
- Realizimin e aktiviteteve tjera të karakterit aktual nga fusha e punës të kopshtit për fëmijë.

Përkujdesja e fëmijëve në Kopshtin kishte për qëllim që fëmijët ta përjetojnë kopshtin si mjedis ku të gjithë fëmijët kanë mundësi të barabarta që të kyçen në jetën dhe punën pa marrë parasysh përkatësinë gjinore, nacionale dhe kulturore, ndërsa me këtë u realizua qëllimi social.

Edukatori social dhe rehabilitues – punën e tij e planifikon dhe realizon në pajtim me Programin vjetor të tij. Aktivitetet punuese i realizonte në të dy objektet dhe atë e hënë, e mërkurë, dhe e premte në objektin Shkurtabiqët, të martën dhe të enjten në objektin Fjolla.

Gjatë vitit shkollor 2019/2020 në të dy objektet u përfshinë 18 fëmijë me pengesa prej të cilëve 14 djem dhe 4 vajza të grup moshave të ndryshme.

Numri i fëmijëve me pengesa në Vitin në vijim	Moshë						gjithsej
	1 - 2 vjet	2 - 3 vjet	3 – 4 vjet	4 – 5 vjet	5 – 6 vjet	6 – 7 vjet	
	0	1	7	4	3	3	18

Fëmijët u caktuan në grupmosha përkatëse dhe atë jo më shumë se 3 fëmijë me aftësi të kufizuara në një grup.

Një pjesë e fëmijëve u regjistruan me paralajmërim për aftësinë e kufizuar, disa me konstatim dhe mendim, ndërsa të tjerët u detektuan në kopsht, e ndoqëm zhvillimin e tyre dhe u përcollën në konsultim dhe vëzhgim të mëtutjeshëm në institucione përkatëse shtetërore dhe private.

Sipas llojit të aftësisë së kufizuar patëm:

Lloji i aftësisë së kufizuar	Pa konstatim dhe mendim	Me konstatim dhe mendim
Fëmijë me pengesë trupore		1
Fëmijë me pengesë mendore		1
Fëmijë me vështirësi në të folurit (e folur e pazhvilluar ose e folur e pakuptimtë)	6	5
Fëmijë me autizëm dhe spektër autizmi i sjelljes	4	
Fëmijë me pengesa të kombinuara	1	

Gjatë këtij viti shkollor kishte edhe fëmijë me zhvillim të ngadalësuar të të folurit ose vështirësi në të folurit – gjuhësore, (dislalia, disfazia, disfonia, belbëzim etj.).

fëmijët u detektuan, përkohësisht të trajtuar individual nga ana e edukatorit special dhe u përcollën në institucione përkatëse për punë dhe përkrahje plotësuese.

Edukatori special dhe rehabilituesi si punëtor profesional kishte për qëllim preventivën, identifikimin, korigjimin dhe kompensimin e zhvillimit të gjithëmbarshtëm motorik, sensorik, emocional, social, të folurit – gjuhësor tek fëmijët. Për këtë qëllim zbatonte instrumente nga teoria dhe praktika defektologjike dhe logopedike.

Punën e tij e realizonte nëpërmjet punës individuale dhe grupe me fëmijët dhe prindërit nëpërmjet bashkëpunimit me drejtorin, pedagogun, edukatorët, përkëdhelëset dhe punëtor dhe bashkëpunëtorë tjerë profesional në kopshtin dhe jashtë tij dhe i realizoi këto qëllime dhe detyra:

- Të kontribuojë në krijimin e mundësive të barabarta dhe kushteve optimale për të gjithë fëmijët, përfshirë ato me vështirësi në zhvillimin intelektual, shqisor, emocional dhe social, si dhe fëmijët nga grupet shoqërore të marginalizuara;
- Punonte në përcaktimin e cilësisë e funksionimit psikomotor dhe social të fëmijëve dhe nivelin e arritur të funksioneve perceptuese dhe receptive;
- Këshillonte në procedura preventive me grupet e rrezikut të fëmijëve në zhvillimin sensorik dhe perceptiv;
- Punonte në arritjen e nivelit optimal të adaptimit social të fëmijët;
- Punonte në preventivë, identifikim dhe korigjim zhvillimit motorik, sensorik, emocional, social dhe në të folurit- gjuhësor tek fëmijët;
- Jepte përkrahje edukatorëve dhe përkëdhelësve në përzgjedhjen dhe zbatimin e metodave, formave dhe mjeteve specifike të punës me qëllim të zhvillimit të aftësitë ekzistuese dhe për të zbatuar një procedurë korigjuese për aftësitë e pazhvilluara të fëmijëve;
- Ofronte ndihme dhe përkrahje gjatë organizimit të shfaqjeve;
- Ofronte ndihmë dhe përkrahje në procesin e inkluzimit të fëmijëve me aftësi të kufizuara
- Bënte identifikimin e fëmijëve me probleme në sjelljen intelektuale, senzore motorike dhe sociale dhe hulumtimin e arsyeve;
- Bënte përgatitje dhe realizim të punës individuale dhe grupe me fëmijët;
- Ushtrime grupe dhe individuale për grafomotorikë;
- Ushtrime grupe dhe individuale për motorikë të vrazhdë dhe të bukur;
- Ushtrime grupe dhe individuale për plotësinë trupore, lateralizimin dhe orientimin hapësinor;
- Punë individuale korigjuese me qëllim të largimit të gabimeve ekzistuese;
- Punë individuale me fëmijë të cilët plotësisht nuk shqiptojnë tinguj të caktuar;
- Punë individuale me fëmijë të cilët belbëzojnë, flasin jo kuptueshëm, shpejt ose në mënyrë patologjike ngadalshëm, të cilët përjetojnë bllokada emocionale – fiziologjike, të cilët kanë probleme për shkak mjedisit dygjuhësor;
- Bashkëpunonte me prindërit dhe ofronte ndihmë dhe përkrahje për:

- njohjen dhe kuptimin e problemeve tek fëmijët;
- zbatimi i një pjese të trajtimeve në kushte shtëpiake për përparim sa më të shpejtë dhe më të mirë
- Mbante evidencë të shkruar për punën e tij;
- Merrte pjesë në projekte dhe ngjarje të lidhura me to;
- Merrte pjesë në përpilimin e dokumenteve të planit;
- Përsëj punëve dhe detyrave të punës nga sfera e tij edukatori special kryente edhe punë tjera administrative;
- Si administrator i ditarit elektronik (regjistrimi dhe çregjistrimin e të punësuarve, regjistrim dhe çregjistrim të fëmijëve, formimin e grupeve dhe punë rrjedhëse lidhur me ditarin elektronik)
- Si anëtar i komisionit për regjistrimin e fëmijëve pranonte aplikacione, shqyrtonte dokumente dhe përpilonte lista të fëmijëve;
- Merrte pjesë në përpilimin e Programit vjetor dhe Raportit vjetor të kopshtit;
- E mbante evidencën e librit kryesor të kopshtit;
- Punonte në trupin koordinues për vazhdimin dhe përtëritjen e licencave;
- Edukatori special merrte pjesë në trajnime, punëtori, seminare, mbledhje, projekte, shfaqje, kremtime të organizuar brenda dhe jashtë kopshtit:
- Merrte pjesë në mbledhjet e Këshillit profesional;
- Merrte pjesë në mbledhjet me Këshillin e Edukatorëve;
- Merrte pjesë në mbledhjet e Këshillit të përkëdhelësve;
- Merrte pjesë në mbledhjet e Këshillit drejtues;
- Merrte pjesë në Komisionin për pranimin e të punësuarve;
- Merrte pjesë në Komisionin për pranim të fëmijëve;
- Aktivitet: Prezantimi i kursit të gjuhës kineze - Instituti “Konfucij” pranë Universitetin “Kiril dhe Metodi” Shkup;
- Shfaqje muzikore dramatike për fëmijë: “Në botën e kafshëve” – Grupi “Triangel”
- Projekti “Të pastër dhe të shëndoshë” – OJQ BEF Ballkan Ekonomik Forum dhe Komuna e Çairit
- Shfaqje interaktive muzikore – dramatike: “Dil jashtë, bën ndryshime” – Grupi teatror “Triangel” në bashkëpunim me kompaninë Magroni
- Shfaqja “Në botën e fëmijës” – Kopshti “Snezhana”
- Shfaqja teatrale “Ëndrra e Pinokios” – Teatri për fëmijë i Tetovës
- Shfaqja teatrale “Baba dimri dhe pajkoja i vogël” – Teatri ART VENI VIDII
- Koncerti interaktiv për fëmijë: “Letër prej mretit” – Grupi “Triangel”
- Trajnimi moduli 1: “Njohja e konceptit aftësi e kufizuar, karakteristikat dhe strategjitë për njohjen e fëmijëve me aftësi të kufizuara të përfshirë në kopsht” – UNICEF në bashkëpunim me Shoqatën “Hapni dritaret”
- Trajnimi moduli 2: “Vlerësimi i nevojave, krijimi i planit individual për punë dhe strategji për krijimin e klasave inkluzive në kopshte” – UNICEF në bashkëpunim me Shoqatën “Hapni dritaret”
- Trajnimi moduli 3: “Dizajn universal për mësim dhe strategji për krijimin e mjedisit inkluziv” – UNICEF në bashkëpunim me Shoqatën “Hapni dritaret”

Edukatori special në Bazë të Programit vjetor të Kopshtit ishte e planifikuar të mbajë ligjërata, trajnime, punëtori dedikuar për: edukatorët, përkëdhelëset dhe prindërit. Për shkak të situatës së ndodhur me pandeminë Kovid 19 u realizua:

- Ligjërata/punëtori: “Mjedisi stimulues për mësim – klasa inkluzive” dedikuar për edukatorët dhe përkëdhelëset nga IPKKF “Snezhana” në bashkëpunim me pedagogun e Kopshtit, ndërsa të tjerët nuk u realizuan. Po ashtu me rëndësi është të përmendet se për shkak të specifikës të punës me fëmijë me aftësi të kufizuara të moshës deri më 6 vjet online mësim individual nuk ishte e mundur të mbahet.

10. Përmirësimi profesional i kuadrit arsimor dhe edukativ në vitin shkollor 2019/2020

a) Këtë vit personeli arsimor përgjegjës dhe kujdeset profesionalisht për përmirësimin e edukimit të fëmijëve në kopsht prej këtij viti me zbatimin e plotë dhe modernizimin e procesit arsimor përmes përfshirjes së, formave të reja dhe metodave moderne të punës.

Me qëllim të përmirësimit të punës në grupet edukative, detyra bazë ishte avancimi individual profesional i kuadrit përkujdesës dhe edukativ në kopshtin.

Rregullisht gjatë gjithë vitit kuadri edukativ dhe përkujdesës merrte pjesë në planifikimin, zgjedhjen e përmbajtjes, formave, metodat dhe mjetet për të punuar me fëmijët. Përsëri shfrytëzimit të materialit didaktik, lodrat fondet dhe materialet nga grupet, të njëjtët ndoqën punëtori, ligjërata, trajnime, konferenca dhe kurse të prezantuara nga ekipi profesional i kopshtit dhe persona profesional nga institucione dhe ente tjera.

- Trajnimi moduli 1: “Njohja e konceptit aftësi e kufizuar, karakteristikat dhe strategjitë për njohjen e fëmijëve me aftësi të kufizuara të përfshirë në kopsht” – UNICEF në bashkëpunim me Shoqatën “Hapni dritaret”
- Punëtori “Njohja dhe ballafaqimi me fëmijët të cilët kanë deficit në vëmendje/fëmijë iveraktiv të moshës parashkollore” – Shoqata “As -Anima”
- Ligjërata profesionale: “Mjedisi stimulues për mësim – klasa inkluzive” – Pedagogu dhe edukatori special nga IPKKF “Snezhana”
- Trajnimi moduli 2: “Vlerësimi i nevojave, krijimi i planit individual për punë dhe strategji për krijimin e klasave inkluzive në kopshte” – UNICEF në bashkëpunim me Shoqatën “Hapni dritaret”
- Trajnimi moduli 3: “Dizajn universal për mësim dhe strategji për krijimin e mjedisit inkluziv” – UNICEF në bashkëpunim me Shoqatën “Hapni dritaret”
- Ligjërata: “Interaksioni sensorik” Kompania Pretini shpknj Shkup
- Trajnimi: “Përmirësimi i kompetencave socio – emocionale të edukatorëve” – UNICEF në bashkëpunim me MPPS
- Prezantimi i projektit: “Shoqëria dhe marrëdhëniet interaktive të fëmijëve në grupe të mëdha – tregues sociogram” – IPKKF “Snezhana”

Në punën e tyre edukativo –arsimore edukatorët rregullisht shfrytëzonin dhe konsultoheshin me literature profesionale, literature për fëmijë, revista për fëmijë, literaturë të përgjithshme dhe gjithçka që është e re dhe aktuale në Republikë dhe më gjerë, duke ndjekur risit edhe në internet.

b) Për planifikim dhe realizim kualitativ dhe profesional të Programit për përmirësim profesional të kuadrit edukativ dhe kujdesor ishin të kyçur: ekipi i punëtorëve profesional, pedagogu, koordinatori edukativ -arsimor, punëtori social, bashkëpunëtori profesional I edukatës muzikore, edukatorët dhe përkëdhelëset nën udhëheqjen e drejtorit të kopshtit.

Në vitin shkollor 2019/2020 Programi për përmirësim profesional të kuadrit edukativ-kudesor u realizonte në disa mënyra të aktiviteteve, nga më shumë fusha edukative -arsimore, si dhe nga më shumë aspekte: pedagogjike, psikologjike, didaktike, metodike, shëndetësore etj.

Përmbajtja e Programeve dhe Projekteve plotësuese u realizonte nëpërmjet aktiviteteve praktike dhe punëtorive me fëmijët dhe prindërit, angazhimi dhe përkushtimi i kuadrit edukativ-kujdesor, ekipit profesional dhe Drejtorit, si dhe nëpërmjet bashkëpunimit me institucione të ndryshme të mjedisit më të ngushtë dhe më të gjerë.

Programi

për edukimin e fëmijëve të moshës parashkollore në institucione për përkujdesje të fëmijëve, në procesin e rritjes dhe konsumimit të ushqimit të shëndetshëm

Gjatë vitit në kuadër të programit u realizua projekti "Kopshtet në kopshtin e fëmijëve". Përmbajtje për ushqim të shëndetshëm vite më herët janë planifikuar në planet mujore të grupeve edukative. Janë realizuar dhe projekte të shumta me temë: "Ushqim i shëndetshëm". Këtë vit janë rregulluar dhe kopshte në oborret e objekteve. Për fat të keq përkaj dëshirës sonë kopshtet nuk do funksionojnë gjatë kohe sepse të njëjtët janë shkatërruar (heqja e gardhit çrrënjësor dhe i shkelin të mbjellat) nga qytetarët të pakujdesshëm dhe jofunksional nga aspekti ekologjik dhe shëndetësor. Të gjitha përmbajtjet për ushqim të shëndetshëm u realizuan përmes planifikimit të përditshme.

- Fëmijët të njihen në lidhje me procesin e kultivimit (rritjen dhe zhvillimin) e bimëve;

- Njohjen e karakteristikave dhe specifikimet e bimëve;

- Njohje në dallimet dhe ngjashmëritë në mes të perimeve dhe frutave nëpërmjet perceptimit dhe shijes;

- Njohje në rolin e rëndësishëm të perimeve dhe frutave gjatë ngrënies për shëndet të mirë dhe rritjen e duhur dhe zhvillimin e çdo fëmije.

Në realizimin e projektit ishin të përfshirë fëmijët e moshës 4-6 vjeç, ekipi edukativo-arsimor, punëtorët profesional dhe punonjësit të tjerë, dhe prindërit.

Me realizimin e aktiviteteve nga Plani akcional për realizimin e programit, fëmijët patën mundësinë të fitojnë njohuri të reja, përvojë dhe aftësi për ushqim të shëndetshëm dhe të ushqyerit; të dinë menjëherë procesin e mbjelljes, kultivimit të perimeve dhe frutave dhe përdorimin e tyre në ushqim, të zhvillojnë aftësitë e reja, zgjidhjen e situatave, duke inkurajuar eksperimentimin dhe eksploruar problemin frymën, mënyra krijuese për të shprehur njohuritë dhe përvojën.

Prindërit dhanë mbështetjen e tyre dhe ishin të përfshirë në një program të madh të aktiviteteve.

Efektet e realizimit mund të shihet në aftësinë e fëmijëve për t'u përqendruar vëzhgimi, numërimit të disa bimëve të kopshtit, të përmendur pjesët e bimëve, duke pranuar formën e gjetheve, përmes prekje, shije dhe erë të njohin dallimet mes perimeve dhe frutave, vetë të presin perime dhe fruta dhe dekoratave të bëra prej tyre, konsumojnë perime që nuk i kanë konsumuar, të dinë kushtet e rritjes dhe zhvillimit, ti numërojnë bimët cilat vitamina përmbajnë në vetvete dhe në cilën kohë mbjellën dhe të mbledhin fruta dhe perime të caktuara, të dinë rolin dhe rëndësinë e bimëve dhe frutave gjatë të ushqyerit.

11. Vëzhgimet përfundimtare dhe masat e propozuara për të përmirësuar punën edukative arsimore

Veprimtaria e kopshtit për fëmijë është siguruar dhe realizohet përmes kujdesit dhe edukimit të fëmijëve parashkollor. Në mënyrë që të sigurojë kushte normale për qëndrimin e fëmijëve në kopshtin për fëmijë dhe nivelit të jetesës që i përshtatet zhvillimit fizik, mendor, emocional, moral dhe social, përmirësimin dhe mirëmbajtjen e shëndetit dhe zhvillimit mendor dhe fizik të fëmijës është e nevojshme për të siguruar mjete. Në bazë të burimeve financiare dhe shpenzimeve të veprimtarisë me fëmijë nga normat dhe standardet sipas programit për punë edukative. Gjatë vitit aktual ishin të nevojshme furnizime të planifikuara dhe vërtetuara për lloje të caktuara të shpenzimeve furnizimet të cilat janë të nevojshme për realizimin e aktivitetit. Për atë qëllim përgatitëm Plan financiar vjetor si dhe Plan vjetor për të ardhura publike. Në pajtim me ligjin për mbrojtjen e fëmijëve shpenzimet për realizimin e punës normale sigurohen së pari nga të ardhurat e

shfrytëzuesve të shërbimeve – prindërit dhe nga buxheti I komunës – mjete për pajisje të dedikuara. Gjatë vitit i kemi shlyer borxhet për qëndrim dhe të njëjtat i zbatojmë sipas regullativës ligjore.

Mjetet e siguruara në këtë mënyrë shfrytëzohen siç duhet, në mënyrë racionale dhe ekonomike në pajtim me Ligjin për kryerjen e buxhetit si dhe akte të tjera normative, si dhe plani financiare mujore dhe tremujore të përgatitura paraprakisht në bazë të Planit financiar vjetor e cila dorëzohet dhe miratohet nga Komuna e Çairit.

Kontroll i dinamikës të realizimit të mjeteve financiare u realizuan me udhëheqjen e SEPED (**Sistemi Elektronik për Paraqitje dhe evidencë të detyrimeve**) sistem i ministrisë së financave.

Edhe këtë vit u përballëm me problem identik lidhshmëri me pagesën e rregullt të kërkesave tona. Duke pasur parasysh gjendjen e rëndë ekonomike në shtet dua të potencoj se çmimi për qëndrimin e fëmijëve në institute mbeti e pa ndryshuar deri sa shpenzimet jetësore dhe shërbimet komunale serish kishin rritje e cila drejtpërdrejt kishte ndikim në funksionimin normal të institutit. Për këto shkaqe me kuptim vital është pagesa e rregullt të kërkesave të cilat kanë korrelacion direkt me mundësimin e qëndrimit kualitativ dhe të rehatshëm të fëmijëve në institucionin tonë. Nga këto shkaqe aktivitetet e mija dhe të ekipit profesional ishin të përqendruara në zgjedhjen e këtij problem me rekomandim për angazhim maksimal të tyre.

Në shikim të investimit për mirëmbajtje dhe funksionim të objektit në të cilin realizohet pjesa më e madhe e punës në kopsht edhe në këtë periudhë të kaluar dhamë përpjekje maksimale që të funksionojnë normalisht dhe me atë të sigurojmë kushte optimal për qëndrimin e fëmijëve. Në këtë drejtim I bëmë këto aktivitete:

Edhe pse në fakt kemi nevojë për rekonstruktim dhe intervenim në objektet tona të njëjtat nuk janë pengesë për realizimin e punës edukative-arsimore me kualitet dhe nivel të kënaqur.

Puna edukative-arsimore në këtë periudhë raportuese të kopshtit, prej të gjithë të punësuarve realizoheshë në kontinuitet, profesionalisht, përgjegjshëm dhe në koordinim. Aspektet pozitive dhe rezultatet që kanë arritur deri tani na lidhin dhe motivojnë, në themelet ekzistuese profesionale nga ky ekip I të punësuarve, puna edukative – arsimore ta ngrysim në nivel edhe më të lart. Për këtë në periudhën e ardhshme do të përqendrohemi dhe drejtohem drejt:

- Zgjedhja e temave dhe projekteve që do të japin rezultate të suksesshme edukative – arsimore te fëmijët;

- Rritjen e iniciativës dhe përpjekje në studimet zhvilluese dhe tjera në kopsht dhe jashtë saj;
- Organizimin e seminareve, dhoma pune, ligjërata profesionale, për edukimin e kuadrit në nivel më të lart, më persona profesional që bashkëpunojnë me kopshtin;
- Të punohet në unitetin e të punësuarve dhe puna në ekipe;
- Të punohet në rritjen e komunikimit mes të punësuarve;
- Rritjen e nivelit të angazhimit të të gjithë të punësuarit, ti mbrojnë dhe promovojnë interesat e kopshtit gjatë gjithë kohës, dhe gjithkund;
- Pasurimin me aktivitete plotësuese më qëllim të mbajtjes dhe tërheqjes të interesimit të fëmijëve;
- Plotësimin e mjeteve audio – vizuale dhe didaktike për punën me fëmijët
- Përmirësimin, intensitetin e komunikimit dhe bashkëpunimit me BROM dhe shërbimet këshillëdhënëse;
- Pasurimin e komunikimit interaktiv mes prindërve dhe të punësuarve në kopsht;
- Pjesëmarrje aktive në dhënien e drejtimeve dhe direktivave prindërve nga ana e ekipit edukativ dhe profesional të kopshtit, për zgjedhje të suksesshme të problemeve dhe pengesave nëpërmjet bisedave individuale, dhoma pune edukative;
- Pasurimin e këshillëdhënësve të ekipit edukativ dhe profesional të kopshtit për gjithë atë që vërehet te fëmija nëpërmjet dhomave pune me prindërit, dhe takimeve me prindërit etj.

12. Politika kadrovike e kopshtit

Pas sistemimit më të ri, i cili u përpilua në bashkëpunim me MSHIA, të gjitha vendet e punës në kopsht janë shpërndarë sipas sektorit dhe nivelit, dhe për çdo vend pune është parashikuar një numër standard i të punësuarve dhe punësimeve. Disa vende pune janë të plotësuar, e disa jo, dhe ka hapësirë dhe mundësi për punësime të reja, që në mënyrë të papenguar dhe cilësore të realizohet puna e gjithëmbarshme në kopsht.

Gjendja me riorganizimin e vendeve të punës, ku disa të punësuar me vendim për vendin e caktuar të punës, punuan në vend pune krejtësisht tjetër e cila nuk i përket kualifikimit të tyre. Ky problem ngadalë po tejkalohet dhe të punësuarit kthehen në vendet e tyre të punës për të cilën janë pranuar dhe kanë vendim.

13. Politika financiare dhe aktuale e institucionit

- Në periudhën shtator 2019 shtator 2020 IPKKF “SNEZHANA” e deri në muajn mars 2020 rregullisht i realizonte detyrimet e tij drejt furnizuesve, rregullisht e ndante borxhin dhe i realizonte furnizimet publike

- Pas Vendimit për ndërprerjen e procesit edukativo arsimor nga muaji mars pagesa e borxhit dukshëm u zvogëluar, u zvogëluar edhe detyrimet drejt furnizuesve për gjashtë muajt e ardhshëm, por ngelin detyrimet vijuese për shërbime komunale dhe shpenzime të tjera të rregullta. Me vendim të KD, ndërsa pastaj e vërtetuar edhe deri te Këshilli i Komunës së Çairit, prindërit fëmijët e të cilëve përkujdesen në IPKKF “Snezhana” u liruan nga pagesa për muajt prill, maj dhe qershor në shumë të përgjithshme pre mbi 700.000,0 denarë. Ngarkesë kjo që deri në këtë moment bie në ngarkesë të kopshtit.

- Me fillimin e sërishëm të të procesit edukativo arsimor kopshti filloi ti paguajë borxhet nga prindërit dhe ta ndajë borxhin i cili me sukses është sjellë në minimum. Ndarja e këtillë e borxhit i përket prolongimit të realizimit të pjesës më të madhe të furnizimit publik të cilët ishin planifikuar si për shembull furnizim i pajisjes për nxehje dhe klimatizim (pajisje klime), shtretër, mjete mësimore-arsimore, pajisje për kuzhinë etj.

Njëherit është për tu përmendur se në fund të vitit 2019 u realizuan furnizime të rëndësishme për kopshtin si blerje të makinave profesionale për tharje të rrobave, shatërve, tavolina dhe karrige për fëmijë të cilat janë blerë nga mjetet vetanake të kopshtit (gëlqerosje, lyerje me ngjyrë yndyre, largimin e lagështisë, mykut, zëvendësimi i llambave) me çka pjesa e brendshme e objektit morri pamje të re.

- Për arsye se prindërit e fëmijëve në një pjesë të madhe nuk i sjellin fëmijën në kopsht për shkak mospërbushjes së kushteve në pajtim me protokollet, ndërsa edhe prindërit të cilët përmbushin kusht nga arsye të ndryshme shumë vështirë inkurajohen që ti sjellin fëmijët, tani për tani pagesa shkon rëndë.

- Në këtë periudhë pagesa e shërbimeve komunale bëhet nga llogaria e komunës.

- ngelë që të shihet në muajt e ardhshëm (tetor, nëntor, dhjetor) deri në fund të vitit si do të zhvillohen punët.

Деловоден број/ Numri i protokollit 0102 – 97
Датум / Data 30.09.2020

Drejtor:

Daniela Kostencova